

SLOVENSKI

Izdaja vsakoponedeljsko, ponedeljek, 12. ure. Naš tisk: Direktor: Rudi Janžaba. Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. Tiska: tiskarna »Slov poročevalca«. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526. Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II., telefon 23-522 do 23-526. Oglasi: oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532. Poštni predal 29 / Tekoči račun: Narodne banke 401 / Tr-150. Mesečna naročnina 200 din.

Poročevalec

TRETJI DAN V GRČIJI

„Sklenili smo spremeniti ankarški sporazum v zvezo“

— je izjavil posebnim poročevalcem jugoslovanskega tiska maršal Papagos

Atene, 4. jun. (Po tel.) Predsednik grške vlade maršal Papagos je ob navzočnosti grškega ministra za informacije g. Rallisa sprejel danes ob 10 dopoldne v svojem kabinetu skupino jugoslovanskih novinarjev, ki so ob obisku predsednika Tita v Atenah. Po pozdravu je maršal Papagos izjavil:

»Rad bi vam povedal, gospodje, kako srečen sem, da sem se srečal z vami in vam lahko stisnil roko. Grška vlada in jaz osebno smo srečni, ker smo imeli priložnost sprejeti vašega velikega vodjo maršala Tita in njegove ugledne sodelavce.

Obisk maršala Tita bo še bolj utrdil tesne zveze med

našima dvema državama.

Naši državci sta bili v sodelovanju vedno druga ob drugi in sta imeli od tega vedno koristi. Trdno smo odločeni nadaljevati po tej poti. Naše sodelovanje bo postalo še tesnejše. Sklenili smo spremeniti ankarški sporazum v zvezo. Moram poudariti, da ta zveza ni naperjena proti nikomur. Njen smoter je, napraviti našo obrambo učinkovitejšo za primer napada. Ta zveza je sad realistične politike, kajti večerajšnja nevarnost pred vojno še obstaja, bo ta zveza pomagala utrditi neodvisnost in nedotakljivost držav podpisnic. Zveza bo prispevala ne le k

učinkovitejši obrambi v tem delu sveta, pač pa tudi k utrditvi obrambe vseh narodov svobodne Evrope.

Včerajšnji dan, v katerem smo izmenjali gledišča z maršalom Titom, bo eden izmed nepozabnih dni v zgodovini naših dveh držav.

Prepričani smo, da smo izpolnili nalogo ne le do naših dveh držav, pač pa tudi do vsega človeštva.

Ministra za zunanje zadeve se bosta sešla danes, nakar bo objavljeno uradno sporočilo. Vaš cenjeni minister in moj prijatelj Koča Popović bo imel tiskovno konferenco, na kateri vam bo povedal več podrobnosti.

V imenu jugoslovanskih novinarjev se je predsedniku Papagogu zahvalil za sprejem in izjavo posebnih dopisnik »Borbe« Jože Smole.

Predsednik Tito na Akropoli

Maršala Tita je spremljal tudi grški prosvetni minister Jerokostopulos — Maršal Tito je z velikim zanimanjem poslušal razlaganje vodiča ge. Papakonstantinu

Atene, 4. junija. (Po telefonu.) Ob Erehteonu, enem najlepših akropoliskih zgodovinskih spomenikov je predsednik republike maršal Tito danes dopoldne z zanimanjem poslušal zgodbo iz mitologije, ki pripoveduje, kako je boginja Atena v borbi za nadoblast premagala Pozejzona. Tamkaj je maršalu Titu izročil sekretar grškega prosvetnega ministrstva tudi oljčno vejico z drevesa, ki ga je pred 50 leti zaključila grška kraljica Sofija na mestu, kjer naj bi po mitologiji zrastle oljčne drevo takrat, ko je boginja Atena udarila s kopjem v zemljo. Oljčna vejica s tega drevesa, ki so ga s celotno Akropolo vred pozneje porušili Perzijci, je v tistih časih veljala kot najvišje priznanje zmagovalcem v igrah, v biskah itd. Maršal Tito je obiskal najlepšo tvorbo klasične dobe Akropole danes dopoldne ob 10. Spremljali so ga generalni sekretar dr. Vilfan, generala Zeželj in Sumonja, prof. dr. Lavrič in drugi. Pred Akropolo so jugoslovanske goste dočakali prosvetni minister Jerokostopulos, sekretar ministrstva prosvete direktor Akropole g. Milijadis in diplomirani arheološki vodji g. Nena Papakonstantinu, ki je predsedniku republike razkazovala akropoliske znamenitosti in pripovedovala o njihovi zgodovini.

Ko je maršal Tito prišel po stopnicah do Belletovih vrat, imenovanih po francoskem arheologu, ki jih je obnovil, se je maršal ustavil na mestu, odkoder je lep razgled na hribe in na Atene prav do Pireja. Hribov se v velik razprostrtost jugovzhodno od Akropolisa. Prvi je Filipasov hrib, na čigar vznožju so še danes tri vdolbine, za katere menijo, da so pripadale zaporu, v katerem je bil Sokrat. S tega hriba je v 17. stoletju beneški general Morosini bombardiral Partenon. Na Pniku, srednjem hribu, je imel svoje govore Demosten.

Jugoslovanski gostje so prestopili Akropolo skozi Eulejejeva vrata, nato pa so se po želji predsednika Tita povzpeli do Profilej ne po stopnicah, pač pa

po tisti poti, po kateri so pred 25 stoletji šli stari Grki in katere ostanke so še danes vidni. V Propilejah, v tej veličastni stavbi iz belega marmorja, ki je izmed vseh akropoliskih zgradb zaradi peloponeške vojne najpoznejše dokončana, se je maršal Tito zadržal del časa ter se zanimal za najmanjše podrobnosti. Od tu je pot vodila dalje do Panteona te najbolj dovršene stavbe vseh časov, ki so jo skozi 11 let gradili Periklejevi najboljši arhitekti. Ob pripovedovanju zgodovine gradnje tega monumentalnega svetišča boginja Atena, katerega nekdanji beli pensilski marmor je danes navzven lahno rdečkasto barvo, se je maršal Tito prisrčno nasmehal besedam, s katerimi je baje Periklej odgovoril na očitke atenskih meščanov, češ da veliko preveč troši za marmor, iz katerega gradi Panteon: »Bodite mirni, ta marmor bo dalj Grčiji večne procente.

Ob Panteonu so jugoslovanskim gostom razkazali obzidje Akropole, s katerega je tako lep pogled na desno na Dionizijevo najstarejše gledališče, kjer so svoj čas želi uspehe Ethiol, Sofokles, Evripides, Aristofan, levo pa na stari stadion, grajen v času Likurga.

Se enkrat so predsednik Tito in njegovo spremstvo stopili v Panteon, v to stavbo, o kateri pravijo, da ni niti ena črta ravna, da niti en steber ni enak drugemu, da je vse različno, vendar pa je grajeno tako, da ustvarja dovršeno skladnost. Tu v vzhodnem delu zgradbe, kjer je bil nekdanji glavni vhod, se je maršal Tito tudi slikal.

Predsednik republike je dalje z velikim zanimanjem ogledoval ostanke Temistoklejevega zidu, grajenega po bitki pri Salaminu in ostanke ruševin, zapuščine perzijskega rušenja Akropole. Začetek tega 18 km dolgega zidu je na Akropoli, konec pa nekje v Pireju.

Ob balkonu z znanimi kariatidami v Eresteonu so predsednika republike ponovno vlovile leče številnih fotoreporterjev, ki

se ves čas ogleda Akropole niso premaknili iz njegove neposredne bližine. Ob pogledu nanje je maršal Tito smehljaje dejal: »Upam, da bo kaka slika le uspela, saj vas je toliko tukaj!« Maršal Tito si je pred odhodom ogledal še najlepše tvorbe jonskega stila z reliefi, ki so bili izredni primer grške skulpture, klasične dobe — hram brezkrilne zmage.

Tu se je še zanimal za oltar iz Mikenske dobe, ki so ga nedavno odkrili, nato pa je po enournem ogledu zapustil Akropolo in odšel v etnografski muzej Benkis. Pred odhodom iz Akropole je vodil ga. Nena Papakonstantinu, ki se ji je predsednik republike zahvalil za njeno razkazovanje in razlago, vprašala jugoslovanskega gosta: »Kako vam ugajajo Atene?« Dobil je odgovor: »Krasno mesto, krasno ljudstvo!« D. Benko

Predsednik republike Tito s članom atenskega občinskega sveta v palači »Maksimose«. Predsednik atenske občine Nikolopulos izroča predsedniku Titu diplomu častnega meščana

Grški kralj Pavel in predsednik republike Josip Broz Tito na Galebu med igranjem državnih himen

Slavnostno kosilo v jugoslovanskem veleposlaništvu

Atene, 4. junija. Predsednik republike Josip Broz Tito je priredil danes ob 12. uri slavnostno kosilo v prostorih jugoslovanskega veleposlaništva na čast kraljevskemu paru. Od grške strani so bili poleg kra-

ljevskega para navzoči predsednik vlade Aleksander Papagos, minister za zunanje zadeve Stefanopulos, minister za obrambo Panajotis Kanepoulos, veliki maršal dvora Dimitrios Levidis in

dvorno spremstvo, predsednik narodne skupščine Konstantin Godopulos, načelnik generalnega štaba grških oboroženih sil general Stilianos Kitrilakis, generalni ravnatelj ministrstva za zunanje zadeve Aleksis Kiru, grški veleposlanik v Beogradu Spiros Kapetanidis in grški vojaški odposlanec v Beogradu general Epaminondas Vretos. Na kosilu je bil tudi turški veleposlanik v Atenah Husni Taraj. Ob jugoslovanske strani so bili na kosilu državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan, generala Milan Zeželj in Miloš Sumonja, viceadmiral Josip Černi in ostali člani maršalovega ožjega spremstva, jugoslovanski veleposlanik v Atenah Radoš Jovanović, svetnik veleposlaništva Petar Ivković in vojaški odposlanec polkovnik Radovan Vojvodić.

Po slavnostnem kosilu v prostorih jugoslovanskega veleposlaništva je predsednik Tito ostal nekaj časa v veleposlaništvu. V razgovoru z uslužbenci veleposlaništva je predsednik republike izrazil željo, da bi rad videl otroke uslužbencev in njihove družine. Kmalu nato so se na vrtu veleposlaništva začeli zbirati otroci s svojimi mamicami in mu izročili dva lepa šopka rdečih vrtnic. Razburjena mala Vesna mu je pokazala zajčke na svojem krilu in rekla: »Glej, jaz imam zajčke, ti pa ne!« S svojim živahnim in prikupnim nastopom je Vesna navdušila mar-

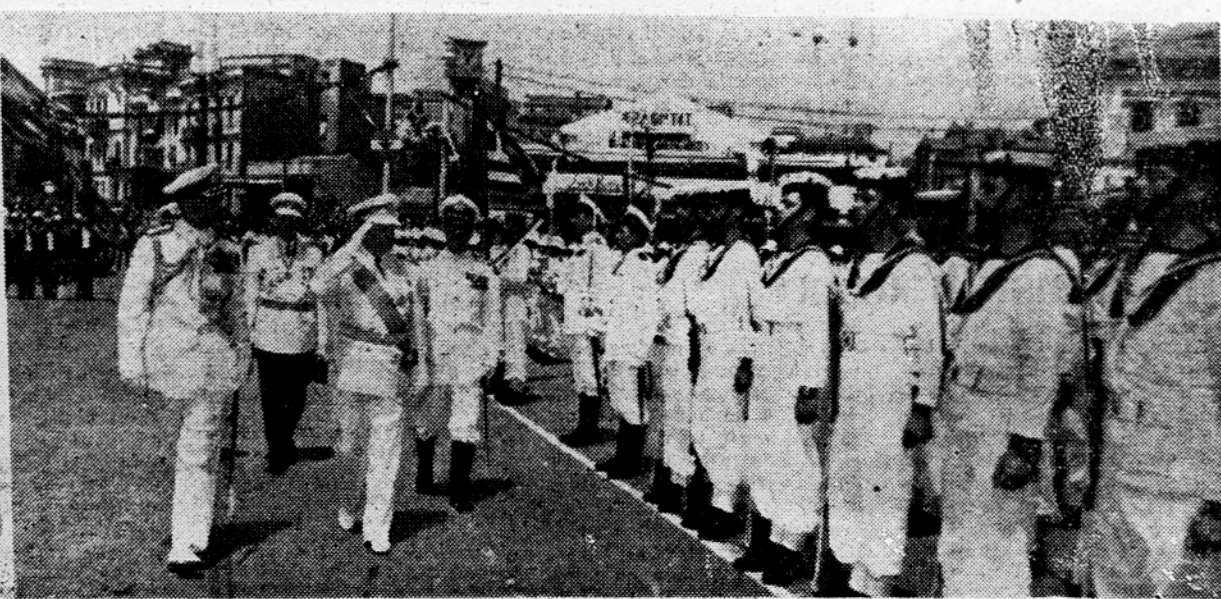
šala, ki jo je dvignil in poljubil. Nato je začel mali Mlada Jovanović predstavljati predsedniku republike mlade goste, ki so se mu takoj približali. Ozračje je bilo zelo pristržno. Zelo razpoloženi se je maršal razgovarjal in šalil s svojimi mladimi obiskovalci, ki so prihajali k njemu, kramljali z njim in ga vpraševali za podrobnosti na njegovih uniformi. Na koncu so se otroci in njihove mame sličkali s predsednikom republike. Pridružili so se jim še uslužbenci veleposlaništva, s katerimi se je predsednik toplo razgovarjal in se zanimal za njihovo življenje in delo.

Izjava Stefanopulosa

Atene, 4. jun. Grški minister za zunanje zadeve Stefanopulos je izjavil, da so bili danes ob 11.30 končani politični razgovori med jugoslovanskimi in grškimi predstavniki. Na današnjem sestanku so se sporazumeli o glavnih vprašanjih, ki jih bo vsebovalo uradno sporočilo. Uradno sporočilo o političnih razgovorih pripravljajo strokovnjaki in bo objavljeno jutri opoldne.

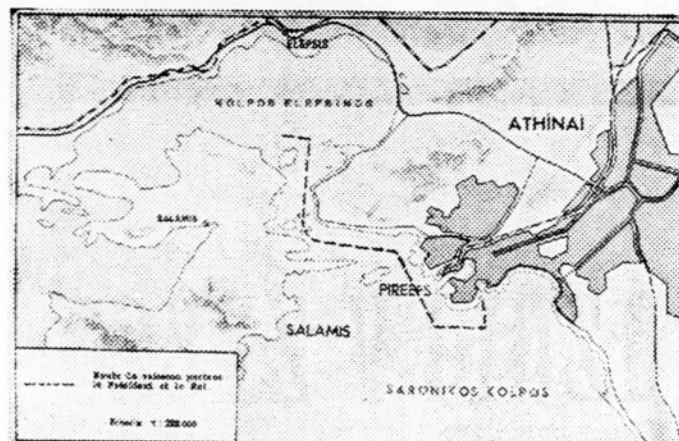
Grški kralj Pavel in predsednik Tito v odprtem kraljevem avtomobilu na poti iz pirejskega pristanišča v Atene

Po izkrcanju v pirejskem pristanišču sta grški kralj Pavel in predsednik Tito obšla častno četo mornarjev

GRŠKI TISK O OBISKU MARŠALA TITA

Spremenitev trojnega sporazuma v vojaško zvezo je neizogibna

Grška vlada je za pregled grške flote, ki bo jutri dopoldne, izdala poseben zemljevid, na katerem je z rdečimi črticami označena pot, po kateri bo plula ladja, s krovu katere bosta grški kralj Pavel in predsednik Tito opazovala paradu grških bojnih ladij

Atene, 4. junija. (Tanjug.) Včeraj je bila potrjena popolna istovestnost gledišč na prvem jugoslovansko-grškem posvetovanju, piše v naslovu »Katimerini«. Vsi današnji atenski časopisi posvečajo glavno pozornost razgovoru, ki sta jih imela včeraj v grškem ministru za zunanje zadeve predsednik FLRJ Tito in predsednik grške vlade Papagos. Vladni »Etikos Kiriks«, ki je blizu Markozinisu, je objavil poročilo o razgovorih v članku z naslovom: **Popolno soglasje Grčije in Jugoslavije glede trojne zveze**, glasilo skupine bivših liberalcev »Vima« piše v naslovu, da sta oba maršala ugotovila, da je zveza potrebna. »Tri balkanske države odločno korakajo proti sklenitvi vojaškega sporazuma«, piše v naslovu grški opozicijski liberalni »Elefteros Logos«. Neodvisna »Elefteria« pa poudarja, da »je bil včeraj sprejet sklep o balkanski zvezi«. Atenski časopisi so pričeli objaviti mnogo fotografij s sprejema na dvoru, položitve venca na grob Nezanega junaka, z izročitve daril, razgovorov v ministru za zunanje zadeve, s sprejema v atenskem občinskem svetu in sli-

ka o drugih dogodkih včerajšnjega bivanja predsednika Tita v Atenah. Vsa prva stran vladnega »Akropolis« je v fotografijah. Ko komentira razgovore, ki so jih imeli včeraj v Atenah, poudarja »Katimerini«, da so se na razgovorih zedinili, da je spreminitev balkanskega trojnega sporazuma v vojaško zvezo neogibna. Časopis dodaja, da so bili razgovori v glavnem med maršalom Titom in maršalom Papagosom in da je predsednik grške vlade dodal obsežen referat o mednarodnem položaju ter razvoju zvez med tremi državami v zadnjih 15 mesecih, odkar je bil podpisan ankarški sporazum. »Vima« piše v komentarju uredništva, da so vzbudili obisk maršala Tita v Atenah, priskrben sprejem, ki so mu ga priredili kralj, vlada in narod, ter razgovori, ki potekajo sedaj med obema vladama, zanimanje v svetu in očitne simpatije in odobravanje Zahoda. Isti časopis je objavil v članku z naslovom »Zakaj Grčija vztraja pri vojaški zvezi« članek armadnega generala v pokolu in bivšega načelnika generalnega štaba Merenditisa, v katerem izraža mnenje, da sklenitev trojne vojaške zveze natančno določa obveznosti za primer vojne in zavzavlja njihovo izpolnitev. Časopisi so danes objavili tudi poročila o položitvi venca na grob Nezanega junaka, o izročitvi odklikovani predsedniku FLRJ ter daril, ki jih je dal predsednik Tito kraljevi hiši. Priobčilo so tudi vest o odklikovanju grških funkcionarjev in darilu maršala Tita atenski občini v znesku 80.000 novih drahem. Opozicijska »Elefteros Logos« in »Elefteria« objavljata članke o osebnosti maršala Tita ter črtice o njegovem bivanju v Atenah. Časopisi pri- nášajo tudi obširne izveščke iz jugoslovanskih časopisov o bivanju predsednika Tita v Atenah.

Tudi tržaški tisk spremlja obisk maršala Tita

Trst, 4. jun. (Tanjug.) Uvodna mesta na prvih straneh tržaških protinaksionističnih časopisov so še vedno polna obširnih poročil o bivanju predsednika republike Josipa Broza Tita v prijateljski in zavezniki Grčiji. Davišnji »Primorski dnevnik« je objavil v članku z naslovom »Popolni sporazum med obema predsednikoma o mednarodnem položaju in obrambi Balkana« dolgo poročilo o prvem dnevu političnih razgovorov v Atenah. Kakor piše, dokazujejo veličastni sprejem predsednika Tita v Grčiji, zlasti pa poročila o razgovorih v Atenah, da so končno padla v vodo upanja tistih, ki so pričakovali, da bo mogoče zavlačevati balkansko zvezo. Dokaz za to je mogoče najti tudi v rimskih časopisih, ki kažejo razočaranje zaradi neuspeha italijanske diplomacije, ki je želela preprečiti ugodni razvoj zvez med tremi balkanskimi državami ter doseči zase ugodnosti v zvezi s tržaškim problemom, piše »Primorski dnevnik«.

Uradni italijanski krogi skušajo prikriti poraz ter varajo italijansko javno mnenje, da še niso izgubljene vse možnosti pri poizkusih zavlačevanja uresničitve balkanske zveze, ve tudi vesti iz Aten dokazujejo popoln polom italijanske diplomatske akcije v zvezi z balkansko zvezo. Razumljivo je, da vse to povzroča vroče kri ne le v Rimu, temveč tudi med iredentisti vseh barv v Trstu, ki se ne morejo sprizniti z dejstvom, da nimajo na Balkanu kaj iskati. Zlasti se čutijo prizadeti kominformisti, sodeč po njihovih vedno bolj histeričnih napadih na Titine »Unita«, zelo težko preborevajo ta udarec rimskim imperialističnim težnjam. V tržaških naprednih krogih pa poudarjajo, da se bodo morali sprizniti z dejstvom, da balkanski narodi zaradi histeričnega kričanja iredentistov niso in ne bodo odstopili od svojih načrtov poglobljanja in utrjevanja med balkanskimi narodi za ohranitev miru. S. L.

Obširno poročanje britanskega tiska

London, 4. jun. (Tanjug.) — Neodvisni »Times« in liberalni »Manchester Guardian« sta objavila danes poročila, da so se SKLICANJE 3. SEJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO REPUBLIKE ZBORJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik Odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 3. sejo odbora v torek, dne 8. junija 1954, ob 16. uri v sejni dvorani palače Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 23. Predlog dnevnega reda: 1. Sklepanje o odobrovanju poslovnika, 2. Poročilo o izpolnjevanju državnega plana LRS za leto 1954. Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Sodelovanje študentov treh balkanskih držav

Atene, 4. jun. (Tanjug.) Danes se je v Atenah končal drugi sestanek zastopnikov študentskih organizacij Grčije, Turčije in Jugoslavije, na katerem so sklepali o nadaljnjem sodelovanju in ustanovitvi koordinacijskega telesa za izvedbo skupnih akcij: festivala, športnih iger, zamenjave skupin študentov itd. Grški in turški predstavniki so izjavili, da bodo v kratkem začeli s študentskimi delovnimi akcijami v svojih državah.

včeraj v Atenah začeli razgovori med predsednikom FLRJ Titom in predsednikom grške vlade Papagosom. Oba sta pričela izjavljati generalnega direktorja grškega ministru za zunanje zadeve Kiruja, da tržaško vprašanje ni povezano s sklenitvijo balkanske vojaške zveze in da je podpis zveze samo stvar postopka. »Times«, ki je pričel tudi fotografijo maršala Tita in kralja Pavla na vožnji po Atenah, piše tudi, da je sporazum med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo o sklenitvi zveze izvršeno dejstvo. »Manchester Guardian« piše, da je množica ljudi pozdravila maršala Tita, ko je položil venec na grob Nezanega junaka. V istem poročilu omenja darila maršala Tita in grškega kraljevskega para.

Na sestanku so predlagali, da bi bil ob pomoči UNESCO konec leta seminar za voditelje študentskih in mladinskih organizacij vseh treh držav ter držav Bliznjega vzhoda. Do konca avgusta bo izšla skupna publikacija o enoletnem delu študentskih organizacij Turčije, Grčije in Jugoslavije. Turška delegacija bo poslala na letošnjo delovno akcijo v Jugoslavijo skupno turških študentov. Grška delegacija bo skušala storiti podobno.

Angleški turisti v Dalmaciji
SPPLIT, 4. junija. (Po telefonu) Velika angleška potniška ladja »Orsade«, ki ima 28.000 bruto registrskih ton, je s skupino 1200 angleških turistov obiskala Dubrovnik. Ladja je na krožnem potovanju po Sredozemlju. Angleški turisti z ladje »Orsade« so si v spremstvu voditev ogledali kulturne in zgodovinske spomenike in znamenitosti Dubrovnika ter obiskali izvor reke Dubrovačke. Ladja »Orsade« bo iz Spplita odplula v Grčijo, kjer bo pristala na otoku Krfu.

IZ ODBORA ZA SOCIALNO POLITIKO IN LJUDSKO ZDRAVSTVO

Podrobna razprava o načrtu zakona o bolniškem zavarovanju

Zavarovanje učencev industrijskih šol — O pravici do zdravljenja v naravnih zdraviliščih — Za smotro uporabljanje zdravil

(Od našega beograjskega dopisnika)
Beograd, 4. jun. Odbor za socialno politiko in ljudsko zdravstvo je dopoldne začel razpravljati o posameznosti načrta zakona o bolniškem zavarovanju delavcev in uslužbencev. Medtem, ko so o prvih devetih členih načrta zakona člani odbora dosegli soglasje brez večje razprave, so se o formulaciji 10. člena sporazumeli šele po daljši in živahni razpravi. Ta člen, ki našteva kategorije, ki imajo tudi pravico do bolniškega zavarovanja, v svojem prvotnem besedilu ne zajema učencev industrijskih šol.

Ljudski poslanec Tomo Breje je naglasil važnost industrijskih šol za vzgajanje kvalificiranih delavcev, pa tudi interes, ki ga imamo na čim večjem številu strokovno kvalificiranih delavcev. Naglasil je, da je treba učence industrijskih šol glede pravice do bolniškega zavarovanja izenačiti z učenci srednjih šol in visokošolci, ki uživajo po zakonskem predlogu pravico bolniškega zavarovanja v času obveznega praktičnega dela v gospodarskih organizacijah ali ustanovah.

V razpravi o predlogu tovariša Breje so govorili skoro vsi člani odbora, pa tudi predstavnik zveznega izvršnega sveta tovariš Moma Marković. Izkazalo se je, da imajo učenci industrijskih šol po predpisih, ki so v veljavi, pravico do bolniškega zavarovanja, člen 128 predloga zakona o bolniškem zavarovanju pa določa, da se osebami, ki so bile doslej obvezno zavarovane za primer bolezni in ki po sedanjem predlogu zakona o bolniškem zavarovanju niso obvezno zavarovane, podaljša zavarovanje do izdelave novih predpisov osebno do zaključitve pogodbe o njihovem bolniškem zavarovanju, to pa najdlje do konca tega leta.

Gov. Moma Marković je dejal, da bo kmalu izdelan zakon o zdravstveni zaščiti vse mladine, da pa nima nič proti, ako se tudi v predlog zakona, o katerem se sedaj razpravlja, vnese formulacija, po kateri imajo učenci industrijskih šol pravico do bolniškega zavarovanja.

Razgovor z avstrijskima trgovinskima delegatoma

Odklikovala ga je iskrenost, ki preveva želje in prizadevanja trgovinskih predstavnikov sosednje Avstrije

Gg. dr. Kraus in dr. Laitl med razgovorom v sejni dvorani Trgovinske zbornice za LR slo venijo

Ljubljana, 4. junija. Na poudbo avstrijskega trgovinskega delegata g. dr. Norberta Krausa iz Beograda in trgovinskega atašee avstrijskega konzulata v Zagrebu g. dr. Franza Laitla je bil danes pri Trgovinski zbornici za Slovenijo pod vodstvom tajnika odbora za zunanjo trgovino dr. Ivana Plesa razgovor s predstavnikoma naših slovenskih podjetij, ki so zainteresirani na povečanju blagovne izmenjave s sosedno Avstrijo.

Kakor je poudaril g. dr. N. Kraus v uvodnih besedah (v srbskem jeziku), je želja avstrijskih trgovinskih predstavnikov, da se v osebnih stikih z našimi podjetji ugotovijo težave, ki morebiti ovirajo živahnije medsebojne trgovinske zveze, in da se skupaj poišče pot za njihovo odstranitev. Po njegovem mnenju blagovna izmenjava samo po liniji obstoječega trgovinskega sporazuma še daleč ni edini možni način za sodelovanje dveh držav na področju blagovne izmenjave. Samo na kratko je nakazal, da je takšno sodelovanje mogoče razširiti in poglobiti s tem, da se naša — jugoslovanska — in njihova — avstrijska — podjetja dogovarjajo za skupen nastop ali samo na našem ali samo na njihovem ali na obeh tržiščih; da si vzajemno pomagajo s tehnično dokumen-

ki se doma bavijo z domačo obrtjo.

V svojem 15. členu je predlog zakona rešil tudi vprašanje zdravljenja v toplicah in klimatiziranih zdraviliščih, ki je bilo sedaj pogosto zlorabljeno za vse drugo, kakor pa za zdravljenje. Ena izmed določb v čl. 17 pravi, da obsega zdravstvena zaščita tudi zdravljenje s popolno oskrbo v onih objektih naravnih zdravilišč, ki so organizirana kot zdravstvene ustanove, kadar je tako zdravljenje neobhodno potrebno. Iz te določbe je razvidno, da ne bo več mogoče, da bi zavarovanci v zdraviliščih živeli brez zdravniške kontrole, kakor da so na letnem dopustu, ne pa na zdravljenju. Zavarovanci bodo torej šli na stroške zavoda za socialno zavarovanje samo v tista zdravilišča, ki imajo objekte, organizirane kot zdravstvene ustanove.

Medtem ko je na ta način predlog zakona pravilno rešil vprašanje zdravljenja v naravnih zdraviliščih, ki je doslej kakor so ljudski poslanci slišali med svojo anketo na terenu — omogočalo zlorabe, pa ni bil prvotno določen pravzaprav nikakršen ukrep proti razsipanju zdravil, o čemer so bili med anketo tudi zabeleženi draštni primeri. Ko je bilo v razpravi

NA PRVI SEJI NOVOIMENOVANEGA SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO

Osvojen predlog odloka o družbenem upravljanju v šolah

Ljubljana, 4. junija. Danes dopoldne se je sestel novoimenovani republiški svet za prosveto in kulturo k svoji prvi seji. Otvoril jo je predsednik sveta dr. Doife Vogelnik, zatem pa je v imenu izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS France Kimovec — Ziga pozdravil novi svet ter vsem članom čestital k njihovi imenovanju. V krajšem nagovoru je dal priznanje delu dosedanjega sveta za prosveto in kulturo LRS ter naglasil važne naloge, ki stojijo pred novim svetom. Nato je orisal vlogo družbenega upravljanja v šolah, kar je bilo tudi danes prvo in najvažnejše delo novoimenovanega sveta.

Podrobno je obrazložil predlog odloka o družbenem upravljanju v šolah sekretar Sveta Vlado Vodopivec. Iz njegove utemeljitve in načelne razprave, ki se je razvila nato, posnemamo, da so po številnih razpravah med našimi prosvetnimi delavci, v političnih in družbenih organizacijah, bila osnovna načela družbenega upravljanja v šolstvu že tako jasno postavljena, da je to vprašanje že dovolj zrelo tudi za pravni akt, to je za odlok o družbenem upravljanju. Predlog tega odloka je danes svet tudi soglasno sprejel in sedaj je samo še na naši Ljudski skupščini, da o njem razpravlja in ga izda.

Člani sveta so nato skrbno presetrli stavek za stavkom, člen za členom novega odloka o družbenem upravljanju v splošno izobraževalnih ter strokovnih šolah. Ob vsakem

Ponarejevalci dolarjev pred sodiščem

Split, 4. junija (Po telefonu). Sredi tega meseca bo pred okrožnim sodiščem v Splitu proces proti tolpi prebrisanih falzifikatorjev čekov in dolarskih bankovcev, ki je pričela s svojo falzifikatorsko delavnostjo že v stari Jugoslaviji, jo nadaljevala med vojno in tudi po osvoboditvi vse dokler ji tega ni preprečila naša kriminalistična služba. Med prijetim ponarejevalci so Slavka Jurčić, ki je bila pred vojno lastnica železnice v Splitu, natak Josip Lazarušić, Mate Bačić, imenovan Jolič, 60-letni kmet iz vasi Vinovica pri Drnišu in Rade Kudelj, operni pevec iz Sarajeva. V Trstu, za hodnem Berlinu, Baltimoru in New Yorku so krožili dolarski bankovci te tolpe, ki jih je

DEVIZNI TEČAJI

Na Dev. obratnem mestu v Ljubljani so bili dne 4. junija zaključki po naslednjih tečajih: USA dolar 950 (921,60, 941,06, 213 (angl. funt 2404,17 (2402,22, 2405,31, 186); DM 20.553,57 (20.324,93, 20.313,94, 184); belg. frank — (2678,78, 2597,06, 332); franc. frank 271,88 (271,88, 272,12, 217); kilr. švic. frank 18.250 (18.247,72, 18.222,44, 171); IT lira 134,56 (134,20, 134,90, 181); Lit StL 127 (126,27, 127,21, 165); holand. forint 21.280 (21.224,96, 21.267,09, 189); šved. kr. — (16523,65, 16522,57, 185); egip. funt — (1681,66, 1690,25, 119); obr. dolar avstr. 829 (829,88, 828,18, 176); obr. dolar Norveške — (650, 650, 116); obr. dolar Grčije 727,32 (727,32, 727,32, 142); obr. dolar Turčije 620 (620, 620, 196); obr. dolar Argent. — (613,10, 623,50, 657,64, 119); obr. dolar Paragvaj — (603, 603, 101).

Pomembni številke v oklepaju pomenijo: 1. Število prehodnih srednjih tečaj FLRJ, 2. Število srednj. tečaj FLRJ, 3. Število azlo v %, črtica za označbo devize pomeni, da bi se devizi ni bilo zaključkov v Ljubljani. Situacija: Celokupni zaključki na današnjem sestanku so dosegli zelo visok znesek. Prodane so bile velike količine nem. mark, angl. funtov, holand. forintov, USA dolarjev in avstr. turških obrač. dolarjev, tako da so kupci pokupili velik del svojih potreb. Kljub velikim ponudbi pa so prodajalci vztrajali pri visokih tečajih, celo nad predhodnim državnim povprečnim tečajem, zaradi česar je en del reflektantov ostalo 95.000 belg. frankov pri ilicentu 2.678,78 za blago.

Toča v Mariboru in okolici

Maribor, 4. jun. Dopoldne je divjala nad Mariborom in okolico huda nevihta. Od 15.30 do 16. je padlo 15 litrov dežja na kvadratni meter. Višek je dosegla nevihta nekaj minut po 16. uri, ko je med nevihto in viharjem pobelila ulice tudi toča. Po 15 minutah se je deloma zvedrilo, vendar večina ulic dalj časa ni bilo mogoče preokarčiti, ker je voda v potokih drla po cestah, ker je kanih niso mogli požariti. Na nekaterih krajih je obelala ves podolg vseh obeh debela plast toče. Po prvih poročilih kmetovalcev kaže, da so nabrali prizadeti predelki okoli Grčica, Kamnice in Urhane. Več škod, kakor toča je povzročila vihar, ki je polno ml mle v vinogradih. Grčje je ostal tudi brez luči, ker je vihar pretrgal električni vod.

Antiperonosna služba

Napoved: Pojav peronospor je v vinorodnih okoliših Stajarske, Dolenske in Bele Krajine v glavnem še nadalje pričakovati v noči od 5. na 6. junij; v okolici Zrjemulca, Slov. Konjice, Rogaske Slatine, Bizejskega, Novega mesta in Mokronoga pa v noči od 6. na 7. junij. Da bi preprečili nadaljnje okužbe, izkoristite vsak trenutek letnega vremena in pobite s škropljenjem. Kmetijski raziskovalni in kontr. Z. Uprava hidrometeorološke službe

OB ROBU dogodkov

AZIJSKA KONFERENCA V ZENEVI

Položaj še vedno nespremenjen

Zivahna diplomatska dejavnost — Eden potuje v London na izredno sejo vlade

Iskanje izhoda

Parisko industrijsko predmestje Ivry je sedež 13. kongresa Komunistične partije Francije, ki bi moral sicer biti po pravilih že pred dve letoma. Na dnevnem redu so 4 točke: poročilo centralnega odbora, problemi organizacijskega dela, komunistična organizacija in mladina, izpolnitve centralnega odbora in finančne kontrole. Na čelu kongresnega odbora je Maurice Thorez, ki prvič javno nastopa po svoji vrnitvi iz ZSSR.

V štirih letih od zadnjega kongresa je bilo reč pomembnih dogodkov, ki so povzročili hudo krizo v partiji. Polnoma sta odrekli dve stavili meseca februarja in maja 1952, potem pa so sledili tudi spori v vodstvu stranke, med katerimi je po znani zaderi partija prišel na vrsto primer bitnega organizacijskega sekretarja Augusta Lecoeurja, ki je bil povzročil »pojav opozicije in snovanja frakcij« v partiji. Marty in Lecoeur ter nekateri drugi iz bitnega vodstva, niti bi bili vzrok, da se je število članstva partije zelo zmanjšalo. Leta 1945 je imela KP Francije nad milijon članov, zdaj na jih ima samo še blizu pol milijona in je letos do konca marca obnovilo svoje članstvo samo okoli 53.000 delavcev in okoli 11.000 mladincev.

Sekretar Jacques Duclos je v svojem poročilu priznal, da se partiji ni posrečilo, da bi v svoje vrste pritegnila mladino. Potem pa je razodel, da je glavna naloga kongresa boj proti evropski obrambni skupnosti in da je treba v ta boj vključiti vse, ki hočejo prenehati obnovo nemškega militarizma. S temi svojimi poudarki je hotel ali nehoti razodel, da je glavni namen kongresa, čeprav to v programu ni navedeno, ustanovitev neke nove ljudske fronte v Franciji pod vodstvom kominformovcev.

Njegovega poročila ni mogoče drugače razumeti, kot iskanje izhoda iz krize, nastale v partiji zaradi tega, ker francoski proletariat čedalje bolj spoznava, da je partija samo še podružnica Moskve.

Razočaranci

Sprejem, ki so ga v Atenah privredili predsedniku Titu ter izjave vodilnih grških in turških politikov ob tem obisku so tako razjezile italijanske treditelje, da so izgubili rasko razodnost. Tržaški »Giornale di Trieste« se jezi na predsednika turške vlade Menderesa, ker je v Washingtonu izjavil novinarjem, da za balkansko vojaško zvezo ni potrebno posebno privoljenje članic Atlantskega pakta, še bolj nezasišano pa se zdi temu listu dejstvo, da sta ob obisku predsednika Tita Grčiji veleposlanika Jugoslavije in Grčije v Washingtonu objavila skupno deklaracijo, v kateri pozdravljata obisk kot novo manifestacijo razvoja solidarnosti treh balkanskih držav.

Identitetni uvodničar Ugo D'Andrea, ki pravi, da ima vzrok dvomiti v »oportunistno politiko grških in turških državnikov, se nadalje zarača nad izjavo Menderesa, »da balkanskega zavezništva ni mogoče v nedogled podpreti tržaškemu vprašanju«. V omenjenem uvodniku je namreč dalje rečeno, da nihče ne more trditi, da je tržaško vprašanje ostalo nerešeno po krivdi Italije, »ki je vendar svoječasno sprejela tristransko deklaracijo od 20. marca 1948!« To je bila res »velika zrtva«, saj so prav pred nekaj dnevi na skupščini tržaškega združenja »julijskih in dalmatinskih prostovoljcev« postavljali zahtevo po mejah iz leta 1940. »mejah, ki jih je omenil bog in posvetila kri med Italijo in Slavijo.« Vendar, kakor nadaljuje »Giornale di Trieste«, Italija ni ostala samo pri tej prvi »zrtvi«, temveč je kasneje, »vedno pripravljena pokazati dobro voljo.« sprejela tudi sklep od 8. oktobra 1953 (!). Maršal Tito pa je vse odklanjal in sedaj »noče sprejeti niti tega, da bi v nedogled podredil svoje novo zavezništvo tržaškemu vprašanju.«

Takole piše tržaški »Giornale di Trieste«, kateremu je zelo »hudo, ko vidi, kako se ankarški in atenski politiki, ki so v zadnjih letih pokazali toliko preudarnosti in zmernosti, spuščajo v tako sumljive akcije.« Na tak način izražajo tržaški treditelji svoje razočaranje, ker Rim ni uspel s svojo isiljivalno akcijo in zavezniki niso »pristili Tita, da bi sprejel kompromis glede Trsta, preden utrdi svoj položaj.«

Zeneva, 4. jun. (AFP). Danes se je ob 15. uri začela 12. tajna seja o Indokini pod predsedstvom sovjetskega ministra Molotova. Istočasno se je začel tudi sestanek zastopnikov vojaških poveljstev, ki se posvetujejo o sklenitvi morebitnega sporazuma za ustaveitev sovražnosti.

Zeneva, 4. jun. (Reuter). — Delegati Južne Koreje in 15 držav udeleženk v korejski vojni pod zastavo Združenih narodov so imeli danes sestanek, da bi določili taktiko na prihodnji plenarni seji ženevske konference o korejskem vprašanju. Plenarna seja bo verjetno jutri.

Indijski državnik Krišna Menon se je srečal danes z vodjo vietnamske delegacije Fam Van Dongom. Sinoči je ponovno razgovarjal s Cu En Lajem, danes pa bo imel verjetno sestanek tudi z Molotovom in Bedellom Smithom.

Novo imenovani francoski minister za priključene države Edouard Frederic Dupont je prispel danes popoldne v Zenevo. Ob prihodu je poudaril pomen ženevske konference in dejal, da je prišel pomagat francoskemu ministru za zunanje zadeve v njegovi nalogi. Dupont ni povedal, če je prinesel kakšno novo navodila francoske vlade.

Canberra, 4. jun. (AFP). — Richard Casey, avstralski minister za zunanje zadeve, bo v

kratkem odpotoval v Zenevo, kjer bo prevzel vodstvo avstralske delegacije na azijski konferenci. Svoje bivanje v Evropi bo izkoristil za obisk Londona, verjetno pa se bo odpeljal tudi v Washington.

Casey, ki je bil poklican v Avstralijo zaradi nedavnih parlamentarnih volitev, je stalno obveščal svojo vlado o podrobnostih v zvezi z razgovori o Koreji in Indokini na ženevski konferenci.

London, 4. jun. (Tanjug). — V britanskem ministertvu za zunanje zadeve uradno potrjujejo, da bo britanski minister za zunanje zadeve Anthony

Eden drevi odpotoval iz Zeneve v London, kjer bo ostal nekaj dni. Predsednik Churchill je za jutri dopoldne sklical sejo vlade, na kateri bo Eden podal izbrano poročilo o ženevski konferenci. Sodijo, da se bo Eden posvetoval z vlado o sestavi komisije, ki naj bi nadzirala premirje v Indokini.

Kakor se je zvedelo, je Kambodža zahtevala od ZDA orožje. Razgovore o tem imajo v Zenevi in prestolnici Kambodže Pnom Penh. ZDA so baje ugodno odgovorile na to zahtevo, menijo pa, da bi dobavljale Kambodži orožje po posredovanju Francije.

Pred zaključkom razprave o Koreji?

Zeneva, 4. jun. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Delegacije 16 držav udeleženk v korejski vojni na strani OZN, so danes sprejele zahtevo zastopnika Severne Koreje, da bo jutri po 10-dnevnem premoru, še ena plenarna seja o korejskem vprašanju. To je bil edini sklep, ki so ga sprejeli davi na tajni seji v Palači narodov.

Zastoj korejskega vprašanja, ki ga povzročata različni stališči južnokorejskega in se-

vernokorejskega predstavnika, je zaostriло nesoglasja med državami udeleženkami v korejski vojni. Na današnji seji so zastopniki 16 držav spet grajali stališče delegata Južne Koreje, ki je med drugim vztrajal tudi pri tem, da je »skrajni čas za zaključitev korejske debate«. Na jutrišnji seji bodo baje govorili samo zastopniki vzhodnih delegacij. Zahodni zastopniki so sklenili, da bodo predlagali sklicanje tajne seje o Koreji, na kateri »bi potipali žilo popustljivosti nasprotni strani«. Tako je predlagal danes ameriški zastopnik, ki je dejal nato, da bi morali, če bo propadla tudi tajna seja, končno zaključiti korejski del ženevske konference.

Južnokorejska in ameriška delegacija sodita, da bi morali glede na ta zastoj končati dosedanje korejsko debato in predložiti celotno vprašanje Organizaciji združenih narodov, večina držav udeleženk v korejski vojni na strani OZN pa meni, da nasprotni strani ne bi smeli dovoliti propagandne prednosti s prekinitvijo debate, pač pa, da je treba še enkrat poskusiti ter z morebitnim popuščanjem Zahoda preveriti otelevornost za morebitno prekinitvev korejske debate na nasprotno stran.

Monografija »Jugoslavija in OZN«

Beograd, 4. jun. (Jugopres.) Skupina desetih znanih jugoslovanskih strokovnjakov za mednarodno pravo, med njimi dr. Aleš Bebler in dr. Milan Bartoš, je te dni na povabilo Carnegiejeve ustanove končala monografijo »Jugoslavija in OZN«. Ta publikacija vsebuje dokumentacijo o doprinosu Jugoslavije k ustanovitvi OZN, o njeni udeležbi v delu te organizacije, poleg tega pa daje tudi kritično analizo sedanje ustanovne listine OZN ter predlog jugoslovanskih strokovnjakov za njeno revizijo. To monografijo in monografijo 17 drugih držav bo Carnegiejeva ustanova objavila v prihodnji razpravi o reviziji ustanovne listine OZN.

Bitke na delti Rdeče reke

Hanoi, 4. jun. (AFP). Vietnamske sile so izvedle dva ostru napada na francoske položaje na delti Rdeče reke jugovzhodno in južno od Hanoja.

Po prvem vietnamskem napadu se je francoska garnizija iz Conua umaknila na položaje v bližini Leikua in Hungiena, 60 km južno in jugovzhodno od Hanoja. V drugem napadu so vietnamske sile zavzele Koan Fong navzlic združenemu odporu francosko-vietnamskih sil.

Pred zasedanjem Donavske komisije

Naša delegacija je že odpotovala — Zasedanje bo v Budimpešti

Beograd, 4. jun. (Tanjug) Davi je odpotovala v Budimpešto jugoslovanska delegacija na 10. zasedanje Donavske komisije, ki se bo začelo 8. junija. Delegacija

vodi pooblaščen minister Dragoje Djurić. Na prejšnjem zasedanju komisije je bil Djurić izvoljen za sekretarja Donavske komisije.

To pot je zasedanje prvič v Budimpešti. Na zadnjem zasedanju so namreč sklenili, da bodo prestolnici sedež komisije iz Galca v glavno mesto Madžarske.

Na tem zasedanju bo direktor komisije podal poročilo o izvajanju delovnega načrta za 1954 in imenovanju osebja v upravo komisije. Proučili bodo poročilo o izpolnitvi proračuna za 1953. Zastopniki držav članic komisije bodo podali poročila o delu za ustanovitve enotnega sistema plovnih poti na Donavi. Komisija bo na koncu izdelala orientacijski dnevni red za prihodnje zasedanje.

DROBNE VESTI

Ottawa, 4. jun. (AP) Cesar Etiopije Haile Selassie je odpotoval sinoči v Ottawo na enodnevni uradni obisk.

New York, 4. jun. (AP) Novinar Lerol Gore, ki je v državi Wisconsin zbral zbirati podpise za odpoklic senatorja McCarthyja, je izjavil sinoči, da je zbral skoraj dovolj podpisov za odpoklic senatorja, da pa ima njegova akcija v zvezi temu malo upanja na uspeh. Zbral je 375.000 podpisov. Po zakonih države Wisconsin, kjer je bil McCarthy izvoljen, je potrebno za odpoklic okrog 400.000 podpisov. Gore bi moral zbrati ostale podpise najpozneje do jutri ponoči.

Pretep v japonskem parlamentu

Tokio, 3. jun. (Reuter) V japonskem parlamentu je prišlo sinoči do hudega pretepa, v katerega je pozneje posegla tudi policija. Po prvih poročilih je poškodovanih 24 policajev, 30 skupščinskih strazarjev in 2 narodna poslanca. Pretep se je začel, ker je vlada zahtevala od skupščine, da bi sprejela spremembo zakona o policiji. Socialisti so hoteli preprečiti debato o tem zakonu, narkar je nastal v dvorani splošen nered. Predsedniku skupščine se

je posreželo zbežati iz dvorane in poklicati policijo. Nad 200 policajev je skušalo napraviti red. Tedaj pa so vsi poslanci navallili nanje in jih obmetavali z vsem, kar jim je prišlo pod roko. Red je nastal šele po 20 minutah, ker so policajem prepovedali uporabljati gumijevke. Predsednik japonske vlade Jošida ni bil navzoč pri tem dogodku. Jutri bi moral odpotovati na uradni obisk v ZDA.

... ob posredovanju Indije ženevska konferenca uspešno napreduje ... (Karikatura: M. Bregar)

Danes brezposleni delavci jutri senatorji

»Če vlada ne bo začela odločnejshe politike proti brezposelnosti, bodo volivci sami rešili ta problem letos novembra s tem, da bodo poslali med brezposelne nekaj ducatov reaktivnih politikov.« je izjavil Walter Reuther, predsednik Kongresa industrijskih organizacij, druge največje delavske sindikalne organizacije v ZDA.

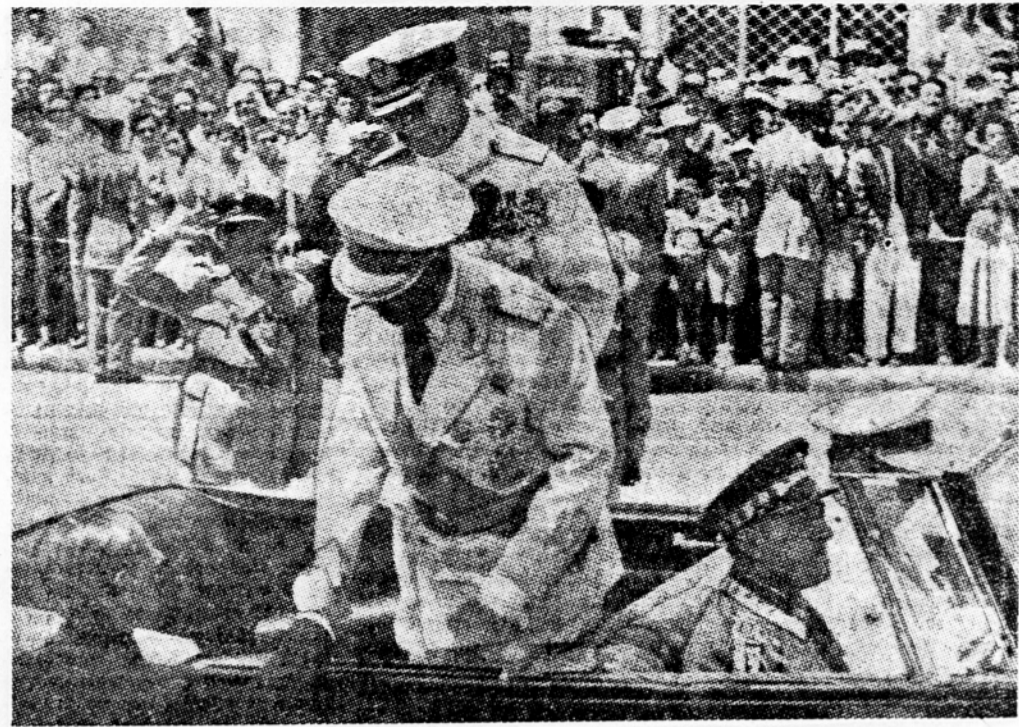
Problem brezposelnosti postaja čedalje bolj pereč. Kongres industrijskih organizacij je sklical posebno konferenco v Washingtonu meseca maja, katere se je udeležilo nad 300 delegatov. Delegati so prvi dan razpravljali o problemu brezposelnosti, drugi dan pa so odšli v kongres, kjer so nadaljevali razpravo s poslanci in senatorji. Razprava ni ostala omejena zgolj na delavce in senatorje, temveč sta se je udeležila v imenu vlade tudi finančni minister Humphrey, od demokratske stranke pa bivši predsednik Truman.

Delavci drugače presojajo nevarnosti sedanje brezposelnosti kot vlada in da zato predstavniki sindikalno organiziranih delavcev zahtevajo drugačno ekonomsko politiko, kot jo izvršuje ali pa namerava izvrševati vlada.

Vlada optimistično ugotavlja, da se je v aprilu število brezposelnih znižalo od 3.725.000 v mesecu marcu na 3.465.000, kar pomeni še vedno 5,4% civilne delovne sile. Vlada meni, da so se razmere zboljšale in da zato niso potrebni posebni ukrepi proti brezposelnosti. Niški novinar je vprašal na tedenski konferenci predsednika Eisenhowerja, če misli administracija kaj storiti proti brezposelnosti, toda predsednik ni dal pravega odgovora, ko je izjavil, da administracija problema stalno studira in da se ni popustila v težnji, da bi bila vedno pravilno poučena o razmerah in perspektivi. Predstavnik delavskih sindikatov slikovito današnje stanje drugače ter

zahtevajo drugačno politiko. Walter Reuther je na konferenci izjavil, da so statistike vlade netočne, ker ne vračunavajo tistih delavcev, ki so nezadostno zaposleni in ki jih je vedno več. Reuther je cenil, da je v ZDA brezposelnih nad 5 milijonov delavcev.

Različno je tudi mnenje glede ukrepov proti brezposelnosti. Vlada se še vedno drži svoje osnovne ekonomske filozofije, po kateri naj bi šlo vse svoje pot, kar pa pomeni po mnenju predstavnikov delavcev, da ne misli ničesar storiti. Finančni minister je delavcem razlagal, da enostavno povečanje kupne moči ne more rešiti problema, češ da bi tako povečanje sicer vrnilo zaposlitev delavcem v potrošni industriji, toda delavci v jeklarski industriji bi bili še vedno brez dela. Zato je vlada izbrala drugo pot, je razlagal minister, ter dala delodajalcem razne olajšave, med katere je treba šteti tudi ukinitve »krivinične obdavčenja« čezmernih dobičkov, kar bo omogočilo povečanje in-

Pred vvhodom v grško prestolnico je pri Hadrijanovih vratih po zdravil predsednika FLRJ predsednik atenske občine Niko Iopulos

Pogled na obalo pirskega pristanišča ob sprejemu predsednika Jugoslovanske republike

Demanti Državnega sekretariata za zunanje zadeve

Dogodek se ni pripetil v jugoslovanskem zračnem prostoru

Beograd, 4. junija. (Tanjug.) Državni sekretariat za zunanje zadeve je danes zanikal kot neresnične vesti tujih agencij, da je bila v belgijskem prevoznem letalu, ki ga je večerj napadalo neko lovsko letalo, jugoslovanska diplomatska pošta.

letelo v družbi enega belgijskega in enega jugoslovanskega letala, od katerih je prvo prispelo v Beograd, drugo pa se je vrnilo iz Zagreba in prevzelo v Gradcu tovor plemenskih svinj s poškodovanega letala. Zvedelo se je tudi, da so neresnične vesti nekaterih agencij, da je bila v napadenem letalu diplomatska pošta.

Avstrijski časopisi navajajo, da je imelo lovsko letalo očitno namen prisliliti prevoznor letalo, da bi se obrnilo v smeri Madžarske.

Odnosi med Londonom in Pekingom se zboljšujejo

LR Kitajska dovolila nekaterim Britancem odhod v domovino

London, 4. junija. (Tanjug.) Dvanajst britanskih poslovnih ljudi, ki žive že tri leta proti svoji volji na Kitajskem, je sedaj dobilo dovoljenje, da smejo zapustiti državo. Kakor se je zvedelo v Londonu, je to eden izmed ugodnih korakov, ki jih je napravila kitajska delegacija na ženevski konferenci po razgovorih z britanskimi zastopniki. Kitajske oblasti so prislile te britanske poslovne ljudi, da so morali naprej voditi podružnice britanskih tvrdk na Kitajskem, čeprav so delale za izgubo.

V Londonu izjavljajo, da je na Kitajskem 350 britanskih državljanov, ki čakajo na dovoljenje, da bi se vrnilo v Veliko Britanijo.

V zvezi z zboljševanjem odnosov med Veliko Britanijo in Kitajsko je razveseljava vest, da bo v nekaj tednih neka kitajska trgovinska delegacija obiskala Britanijo in se pogajala za povečanje trgovinske izmenjave. Čeprav je marsikaj blago, ki ga Kitajska potrebuje, se na seznamu predmetov, prepovedanih za izvoz, je tudi v okviru dovoljenega izvoza možnost za veliko povečanje trgovine s Kitajsko.

Dunaj, 4. junija. (Tanjug.) Dosedaj še ni bilo izdano uradno sporočilo o preiskavi, ki jo vodi britanska vojaška policija o večerjajšem napadu nekega lovskega letala Mig-15 na belgijsko transportno letalo. Iz zanesljivih virov pa se je zvedelo, da je napadalec izstrelil 4 naboje, od katerih je eden zadel krilo letala, dva sta ranila dva člana, 1 pa je ubil enega člana posadke. Vsi so Belgijci, nepoškodovani, drugi pilot pa je britanski državljan, ki je rešil letalo in pristal na letališču Thalerhof pri Gradcu.

Napadeno prevožno letalo belgijske družbe »Sabena« je

Potres na Cipru

Nicosia, 4. jun. (Reuter) Prebivalci Farosa, jugozahodnega dela Cipra, so sinoči zapustili svoje hiše in prebili noč na prostem, ker je zajel to področje potres. Po prvih poročilih doslej ni bilo žrtev. Septembra lani je potres terjal življenja 40 prebivalcev tega področja.

vesticij in tudi zaposlenosti.

Predstavniki delavstva so na tako politiko odgovorili negativno in celo ogorčeno. Značilen je bil govor, ki ga je imel Jacob Potofsky, predsednik sindikata delavcev oblačilne industrije, ki je ministru za delo izjavil, da besede ohrabritve ne spremenijo ničesar v tragični situaciji in da od besed predstavnikov vlade brezposelni delavci ne bodo dobili dela in kruha. Potofsky se je zavhalil za bodrilne besede, hkrati pa dejal: »Povejte ministru za delo, da ga osebno visoko cenimo, toda on sam v teh stvareh sploh ne odloča. V nekaterih pogledih tudi predsednik Eisenhower ni odločilna osebnost. O teh vprašanjih odločajo tisti ministri, ki so milijonarji.«

podpirala graditev stanovanj in javna dela. Na konferenci sprejeta resolucija vsebuje vse te zahteve.

Toda resolucija tistih, ki, kakor pravi Potofsky, resnično odločajo, je bila prav tako ogorčena. »Wall Street Journal« je problemu posvetil uvodnik pod naslovom »Polna zaposlitev«. To glasilo finančnega kapitala se norčuje iz zahtev delavstva za zmanjšanje brezposelnosti, češ da je popolna zaposlenost mogoča samo v primitivni družbi, kjer so sicer zaposleni vsi, toda vsi skupaj skoraj ničesar ne producirajo. Nadalje se norčuje, da sta politiko popolne zaposlitve »najlepše izvajala Hitler in Stalin«. Popolna zaposlitev se lahko dosegne po mnenju tega glasila s večjim pozivanjem ljudi v vojaško službo. Zaradi tega popolna zaposlitev ni nekaj, kar bi si morali želiti, temveč nekaj, česar se moramo za vsako ceno izogibati.

Bivši predsednik Truman je navdušil delavce, ko je govoril pred delavci v svojem znanem slogu »brčni jih z nogo v zadnjico«. Trdil je, da so republikanci prinesli državi krizo, ker izvajajo docela napačno ekonomsko politiko. Namesto, da bi branili ogromno bazo gospodarstva — potrošno moč — pa današnja administracija deluje od vrha ekonomske lestvice navzdol. Truman je trdil, da je najboljši odgovor na tako politiko, če ameriški narod letos v jeseni izvoli nov kongres, ki bo nastopil proti taki politiki. Tako postaja vprašanje zaposlitve in brezposelnosti eno od osnovnih političnih vprašanj današnje Amerike. Demokratična stranka čuti, da je politična atmosfera preveč histerična, da bi lahko svojo volilno kampanjo zasnovala na kritiki republikanske zunanje politike, ki doživlja strahotivo kritiko po vsem svetu, zato skuša svoj glavni udarec usmeriti na položaj v ameriškem gospodarstvu. Nekateri sicer upravičeno naglašajo, da Eisenhower ne bo dovolil, da bi zgodovina označila njegovo predsednikovanje z »dobo Eisenhowerjeve depresije«, kot se je govorilo tudi o »Hooverjevi depresiji«, toda drugi spet opozarjajo, da je zdalec daleč od predsednikovih želja in namenov od njegove praktične politike. **Tine Koren**

Oblike poslovanja v trgovini po novi uredbi

V okrajih Kočevje in Postojna so se osamosvojile vse trgovine

Ze lep čas se v naših trgovskih podjetjih in trgovinah ni toliko govorilo o oblikah dela, kot te dni, ko se organizacija trgovine prilagaja novi uredbi. Vsekar je to pozitiven pojav, ki bo — upajmo — prispeval k temu, kar je osnovni smoter nove uredbe, to je izboljšanje trgovinskega poslovanja in večja zadovoljitev potrošnikov. Uresničenje tega smotra omogočajo glavna načela nove uredbe, to je samostojnost trgovin in s tem v zvezi povečana konkurenca in odprava monopolizma, odprava možnosti za ustvarjanje prekomernega dobička in demokracija v upravljanju.

Kor je bilo razvidno v razpravah o tem vprašanju pred kratkim v republiški Trgovinski zbornici, kjer je o stanju reorganizacije poročal republiški trgovinski inšpektor tovariš Ljubo Kobal, smo imeli do sedaj nekaj samostojnih trgovin na podeželju, medtem ko smo imeli v mestih in večjih središčih le trgovska podjetja s prodajalnami. O tem, ali naj se trgovina popolnoma osamosvoji oziroma ali naj bo v sestavi trgovskega podjetja pod določenimi pogoji, odloča praviloma plačilnem skladu gospodarskih organizacij za predvidene uprave podjetij, ki naj bi imela v svojem sestavu trgovine, pojavila nova teža. Kajti po tem navodilu se bo moral obratovati plačilni sklad za vsak obrat posebej in bodo tako uslužbenec uprav podjetij, ki imajo višje plače zaradi odgovornosti dela oziroma višjih stroškovnih kvalifikacij, le zelo težko dosegli svoj plačilni sklad. Merilo, ali naj se kolektiv trgovine odloči za popolno osamosvojitve vseh trgovin, vendar pa je ta korak odvisen od nekaterih pogojev.

V podjetjih, kjer so že doslej prodajalne imele določeno samostojnost in komercialnih poslih, kar velja zlasti za podjetja v mestih, bi bil ta prehod lahko hitrejši kot pa v podeželskih trgovinah, ki so bile doslej v vsem odvisne od uprav podjetij in pri njih tudi strokovna kvalifikacija oseba pogosto ne ustreza. Pripomniti pa je treba, da se je v navodilu o predložitvi mesečnega poročila o obračunskem plačilnem skladu gospodarskih organizacij za predvidene uprave podjetij, ki naj bi imela v svojem sestavu trgovine, pojavila nova teža. Kajti po tem navodilu se bo moral obratovati plačilni sklad za vsak obrat posebej in bodo tako uslužbenec uprav podjetij, ki imajo višje plače zaradi odgovornosti dela oziroma višjih stroškovnih kvalifikacij, le zelo težko dosegli svoj plačilni sklad. Merilo, ali naj se kolektiv trgovine odloči za popolno osamosvojitve vseh trgovin, vendar pa je ta korak odvisen od nekaterih pogojev.

Gospodarske vesti

Povečanje industrijske proizvodnje v Zahodni Nemčiji. Zahodnonemška industrija je letos v prvih 4 mesecih dosegla nadaljnje povečanje proizvodnje. V aprilu je bila industrijska proizvodnja Zahodne Nemčije za 71,4% večja kakor aprila 1936. Aprilska proizvodnja je bila tudi večja kot lani oktobra, ko so v Zahodni Nemčiji zabeležili rekord v mesečni proizvodnji. Na splošno je bila proizvodnja v prvih 4 mesecih letošnjega leta za 8,6% večja, kakor lani v istem obdobju.

Po podatkih združenja zahodnonemških proizvajalcev avtomobilov se je proizvodnja avtomobilov in traktorjev zmanjšala v aprilu od 58.170 (v marcu) na 52.566 avtomobilov in traktorjev v aprilu. Zmanjšana proizvodnja je deloma posledica manjših naročil. Aprila je Zahodna Nemčija izvozila 21.400 avtomobilov in traktorjev, marca 23.783.

Ustanovitev mešane družbe za proizvodnjo kmetijskih strojev in traktorjev v Turčiji. Osnovni kapital ob ustanovitvi družbe je vpisalo več turških državnih podjetij in neka ameriška tvrdka. S proizvodnjo naj bi začeli takoj, in sicer v Ankari. Letno naj bi izdelali po 2000 traktorjev in 40% potrebnih rezervnih delov. Po 4 letih pa naj bi ta tovarna dosegla letno proizvodnjo 5000 traktorjev.

Turčija je sklenila z ZDA pogodbo o izvozu 3000 ton kromove rude po ceni, ki je nižja od sedanje.

Japonska proizvodnja titana se je povečala od 19.183 kg (v marcu) na 49.500 kg v aprilu. Izvoz titana je znašal aprila 18.419 kg. Japonski titan sta uvozili izključno Vel. Britanija in ZDA.

Švicarska industrija ur pogreša naročil. V prvih 4 mesecih t. l. so švicarske tovarne ur izvozile za 294,7 milijonov šv. frankov svojih izdelkov. Lani v istem obdobju je znašala vrednost izvoza teh tovarn skoraj 320 milijonov frankov.

Argentinski inštitut za napredek zunanje trgovine je objavil, da je prodal naši državi 227.000 argentinskih suhih kož.

KULTURNI RAZGLEDI

Gostovanje francoskih dramskih umetnikov pod vodstvom Jeana Darcanta

Posebni razlogi nas poleg prirojene gostoljubnosti silijo, da z največjim veseljem pozdravljamo tuje umetnike in njihovo umetnost. Kot mlad narod se želimo učiti pri starejših, ki so jim porok za omiko stoletna izročila in žive v pomembnejših stvarno kulturno sodelovanje.

In to priznanje je prva misel našega kritičnega poročila. Druga naj skopo obseže problematiko predstav samih. Spored dveh francoskih gledaliških večerov je obsegal najpomembnejša obdobja francoske

preganjamo po naših odrih. Stilizirana burkavost, ki je v stoletjih, odkar igrajo v Franciji Molière, postala posebne vrste odrska vrednota, je bila razdeljena in zreducirana na preprosto prosvetno smešnost. In zavoljo vseh raznih kamenčkov, ki so se zataknili v kolese uprizoritve, nismo mogli doživeti tistega očističnega duha, ki je rezultat vsake velike odrske umetnosti, Molièrove imenitne komike pa še posebej.

Prizor iz Cocteaujevega »Peklenškega stroja«

umetnostnih središčih. Ta ugotovitev je že stara in zvenj že čisto po solsko. Gre pa za mikavnejšo resnico: zavoljo sodobnih telekomunikacij lahko čedalje bolj vneto ugotovljamo, da nimamo nobene potrebe več obiskovati provinca. Zato gostovanja tujih umetnikov spadajo v bitko za razširitev naših umetniških meja, saj lahko v njihovi umetnosti premerimo domačo umetnost in naravnano njena pota v evropske perspektive.

Naslednji večer je igralska skupina Jeana Darcanta igrala Cocteaujevo odrsko tragedijo »Peklenški stroj«. — Ko je Jean Cocteau približno pred dvajsetimi leti napisal tragedijo o Edipu, so mu očitali in te očitke se pred nedavnim ponavljali, da gre pri »Peklenškem stroju« samo za »hovotarijo«, s katero bo čas neumljivo obrusil. A izkazalo se je, da je dandanes »Peklenški stroj« še poln žive energije. Cocteau je čarovnik. Cocteau je s svojim vsestranskim duhom počlovečil Sofoklejeve junake tako, da jih je psihološko razčlenil z orodjem natančnih človeških izkustev, ki so značilnost današnje evropske kulture. In pri tem se je strogo držal dramskih učinkov (v katerih je njegova spretnost že legendarna). Tako je njegov »Peklenški stroj«, ki je zdaj doživel svojo krstno predstavo v Jugoslaviji, uspel kot pomembno delo moderne dramatike.

»Marianne muhavosti« so bile že za precej stopenj boljše uprizoritve. Predvsem se je predstavila odlična po pomembnejših igralskih ustvaritvah, po enotnejšem tempu režije, po izredno lepih igralskih kompozicijah in romantičnem čaru. Pogrešali smo samo zanesene in vroče strastnosti Musseta, ki pa ga lahko posreduje pri prizadeju srece. Vendarle pa so nas nekateri igralski liki resnično očarali: predvsem zrela in umerjena igra Marie Mauban, romantični lik Jeana Negroneja in dognana komika Henryja Charetta. ki nas v Molièru ni zadovoljila, v »Marianne muhavosti« pa se je razvila do pravega mojstrstva.

Imenitna scenerija Molièrove »Izsiljene ženitve« je obljubljala, da bomo videli skrajno izčiščeno predstavo francoskega klasika, Molièra v najpristnejši obliki! Vse bolj in bolj pa se je kazala neskladnost med posebnimi igralski, zlasti v tempu in kar je za nas glavno: ceneno igrana komika s tistim značilnim karikiranjem, ki ga

Kako se znajdejo mladi delavci

Delavski sveti osnovni, upravni odbori pa le izvršni organi delavskega samoupravljanja — Pogoste drobnotalstniške tendence — Leta 1946 16.000, lani že 96.000 delavcev v Makedoniji — Velik delež sindikalnih organizacij pri delavskem samoupravljanju — Sveti proizvajalcev v ljudskih odborih so vedno bolj odločni

Naš delavec se je mudil več časa v LR Makedoniji. Ob tej priložnosti je imel daljši razgovor s predsednikom zbora proizvajalcev Narodnega sobranja LR Makedonije in predsednikom republiškega odbora zveze sindikatov Borkom Temeljkovskim, ki mu je pojasnil položaj in probleme, ki nastajajo pri razvijanju delavskega upravljanja v Makedoniji.

Na vprašanje, kakšne izkušnje so pridobili v delavskem samoupravljanju v Makedoniji, upoštevajoč pri tem nekatere značilnosti, zlasti relativno mladi delavski razred in republiko, je gov. Temeljkovski odgovoril, da so splošni uspehi v delavskem upravljanju v naši državi karakteristični tudi za delavsko samoupravljanje v Makedoniji in da specifični pogoji v njihovi republiko niso ovirali popolne uditve delavskega samoupravljanja kot najbolj demokracične in najnaprednejše oblike vodenja socialističnega gospodarstva.

Preteklo leto lahko smatramo kot obdobje izboljševanja in notranje konsolidacije sistema delavskega samoupravljanja, zlasti njegovih organov. Delovni kolektivi so odklonili prakso, po kateri naj bi bili upravni odbori glavni nosilci vse problematike gospodarskih organizacij. Osnovni organi in nosilci delavskega upravljanja postajajo vedno bolj delavski sveti, upravni odbori pa delujejo v glavnem kot izvršni organi delavskega sveta. Poleg tega pa so se lani utrdile tendence, da rešujejo glavne probleme gospodarskih organizacij delovni kolektivi sami. V tej zvezi je posebno značilno, da je vedno več delovnih kolektivov, ki skrbijo predvsem za razširjeno reprodukcijo, pospeševanje proizvodnje, produktivnosti dela itd. in da je ta problematika prevladujoča v reševanju vprašanj, ki jih obravnavajo gospodarske organizacije.

Pa tudi primeri, da delajo posamezni delavci po končanem delu v tovarni še pri zasebnih obrtnikih.

Delavski razred v Makedoniji je razmeroma mlad. Do osvoboditve ni bilo v naši republiko — razen rudnika Zletovo in Raduša ter tobačne tovarne z več kot 100 delavci, ki bi imela moderna proizvodna sredstva. Seje po osvoboditvi se je začel proces industrializacije in porasta delavskega razreda. Tako n. pr. je bilo leta 1946 v Makedoniji 15.936 delavcev, medtem ko se je lani število delavcev in uslužbenec povečalo na 95.852. Okrog 70% delavcev ima delovni staž manjši od pet let. To stanje kakor tudi nerazvite proizvodne sile in nizka produktivnost dela v primeri z ostalimi republikami so predstavljal in še predstavljajo skrivite izvore raznih negativnih in nesocialističnih pojavov ter tendenc v vrstah delavskega samoupravljanja in delovnih kolektivov. Prav zaradi tega položaja so uspehi, doseženi v delavskem samoupravljanju, še bolj pomembni.

Na vprašanje, kakšen prispevek so dale sindikalne organizacije v razvoju delavskega samoupravljanja, je tovariš Temeljkovski odgovoril, da je treba smatrati uspehe delavskega samoupravljanja kot rezultat borbe zavestnih socialističnih sil, v kateri so dale sindikalne organizacije svoj velik delež. Problem delavskega samoupravljanja zavzemajo v delovanju sindikalnih organizacij glavno mesto. Slabosti sindikalnih organizacij pa se odražajo seveda prav zaradi tega tudi v slabostih delavskega samoupravljanja.

Tov. Temeljkovski je odgovoril tudi na vprašanje o delu zborov proizvajalcev pri okrajnih ljudskih odborih. Poudaril je, da se je po lanskoletnih volitvah zboljšal sestav in delo okrajnih zborov proizvajalcev. Ti se sedaj sestajajo iz posameznih in v celotnem ljudskem odboru njihova vloga zelo čuti. Predvsem pa nastaja zbori proizvajalcev vedno bolj pomembni in intenzivni v borbi proti partikularističnim tendencam posameznih sindikalnih organizacij in promocija ter rešitve nesamozavestnih vplivov in vidika interesov komune ter skupnosti. V tem pa je njihova glavna politična in družbena vloga.

Vroči Brici in previdni odborniki

Lani 22 strelskih postaj — letos 74 — Točo bodo skušali preprečiti tudi na Vipavskem in Bizeljskem

Večera dopoldne je Odbor za obrambo proti toči in drugim vremenskim nevarnostem sklical v Ljubljani tiskovno konferenco, na kateri so poročali o laniških uspehih in letošnjih načrtih. Lani so v Brdih uredili 22 strelskih postaj, iz katerih so petkrat izstrelili skupno 140 raket, napolnjenih s srebrom in jodidom.

Ze začetek borbe proti toči je Brice silno navdušil. Verjeto so si v Brdih zapomnili predvsem tiste tri dni v avgustu in septembru, ko je menda streljanje z vseh strelskih postaj (to se je zgodilo 21. in 22. avgusta ter 20. septembra) preprečilo, da bi bila škoda zaradi toče zelo huda in občutna. Vsekar vročerni Brici zaupajo raketam, hvalijo jih daleč okrog tako, da se je močno razširilo mnenje: že samo streljanje z raketami je zadosti učinkovito sredstvo za preprečevanje škode, ki jo prinese toča. Na osnovi skrbnega proučevanja vseh akcij strelskih postaj v Br-

kakor predlanskim, ko še niso streljali z raketami. V tem računih resda ni upoštevana intenzivnost neviht, o katerih trdijo domačini, da so bile zelo hude ter so obetale katastrofo, ki so jo po njihovem prepričanju preprečile prav raketne. (Pred meseci so bili objavljeni tudi rezultati petletnih (!) poskusov zaštite pred točo v Švici v okolici Locarna. V Švici so spoznali, da so eksplozivne rakete neučinkovite; pri nas uporabljamo kot smo že omenili rakete, napolnjene s srebrom in jodidom.)

Po vsem tem Odbor za obrambo proti toči in drugim vremenskim nevarnostem ni obupal. Nasprotno: letos bo organiziral borbo proti toči v še večjem obsegu! Medtem ko je lani delovalo le 22 strelskih postaj, jih bomo imeli letos 74. Brici bodo dobili 5 novih, na Bizeljskem (okoli Sušice) jih je postavljenih 25. Razen tega pa bo pripravljenih za borbo proti toči še 22 strelskih postaj v Vipavski dolini. Na Bizeljskem in v Brdih bodo takimenovani uradni poskusi borbe proti toči. Vodil jih bo odbor ob sodelovanju in finančni pomoči okrajnih ljudskih odborov Gorica in Krško. Vipavci pa so dobili strelske postaje takorekoč na lastno pobudo:

Motiv iz Bizeljskega, kjer je toča posebno nadležna in pogosta

80-letnica gasilstva v Lenartu v Slov. goricah

Gasilsko društvo v Lenartu v Slovenskih goricah bo praznovalo 5. avgusta svojo 80-letnico. Ob tej priložnosti bo društvo priredilo večjo gasilsko proslavo, kjer bodo sedelovali tudi okoliška gasilska društva; tedaj bodo gasilci razvili tudi novi društveni prapor. Za to slovesno pripravljajo se akademijo in kulturni spored ter zbirajo zgodovinsko gradivo iz prvih začetkov društvenega obstoja.

Minulo nedeljo so pregledali svoje enoletno delo tudi naši aranžerji. Na svoji drugi letni skupščini v Ljubljani so člani kluba izloženih aranžerjev mesta Ljubljane in okolice ponovno potrdili, da jih ne gre podcenjevati pri pospeševanju naše trgovine in turizma. Iz poročila, ki ga je imel sekretar kluba tov. Stane Megušar, je bilo razvidno, da so organizirali že v prvih mesecih t. l. kar štiri aranžerske tečaje, in sicer pod pokroviteljstvom trgovinske zbornice za mesto Ljubljana. Izkušeni mojstri, ki so vodili te tečaje, so nemalo pripomogli, da smo dobili lepo število novih poštovovalnih delavcev v aranžerstvu. Uspeh tečajev so potrdile mnoge lepe in praktične izlozbe. Razveseljivo je, da se zadnje čase zanima za to dejavnost čedalje več deklet.

Na letni skupščini so člani kluba izrazili želje, da bi se strokovno še bolj usposobili s pomočjo tečajev, predavanj, ekskurzij in revij. V razpravi so pohvalili organizacijo aran-

žejev predstavnik trgovinskih zbornic in družbenih organizacij, aranžerji pa so menili, da bi bilo njihovo delo še boljše, če bodo imeli v bodoče še več konkretne pomoči. Sklepi te skupščine bodo verjetno kmalu dovedli do otvoritve lastnih klubskih prostorov, do osnovevanja Zveze aranžerjev Jugoslavije in medrepubliškega tekmovanja izloženih aranžerjev pod pokroviteljstvom trgovinske zbornice LR Slovenije.

Zanimanje za lepo se širi

Žerjev predstavnik trgovinskih zbornic in družbenih organizacij, aranžerji pa so menili, da bi bilo njihovo delo še boljše, če bodo imeli v bodoče še več konkretne pomoči. Sklepi te skupščine bodo verjetno kmalu dovedli do otvoritve lastnih klubskih prostorov, do osnovevanja Zveze aranžerjev Jugoslavije in medrepubliškega tekmovanja izloženih aranžerjev pod pokroviteljstvom trgovinske zbornice LR Slovenije.

A če premisslujemo o umetniških doživljajih, ki so nam jih prinesli igralci Darcantove skupine in za katere smo jim hvaležni, moramo ugotoviti, da so nas pustili kljub vsemu žejne in lačne. Radi bi videli, da bi bila naša pričakovanja ob vsakem umetniškem obisku v celoti potešana. Za nas pa so resnično nesporne vrednote predstavljale same scenske umetnine Suzanne Reymond, čista scenerija genialnega odrskega mojstra Christiana Berarda, poseben način intelektualne igre, smisel za dekorativnost režijskih opravkov, jasna dikcija in splošna odrska kultura. To pa so — razen klasika moderne scenografije Christiana Berarda — dokaj splošne francoske vrednote. Zato nastaja poleg veselja, da smo videli pri nas »Marianne muhavosti«, da smo prvič doživeli Cocteauja in da smo videli igralsko skupino Jeana Darcanta, še želja po večjih umetniških doživljajih francoske odrske umetnosti.

Iz proračuna lenarške občine

Po nedavni seji Občinskega ljudskega odbora občine Lenart so v nedeljo 23. maja t. l. izvedli zbor volitev, na katerem so obravnava občinski proračun, ki dosega v l. 1954-55 8.002.675 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Dobitke bodo zbrali z davki od podjetij, obrtnikov in kmetov. Med izdatki so določili za negospodarske investicije kot so elektrifikacija, ureditev parka, ureditev trgne skupno 2.703.000 din, za prosveto in kulturo to je za potrebe obseh 30 so določili 1.853.005 din, za socialno zaščito ljudstva 728.000 din, za ceste in komunikacije 541.700 din, itd.

Jože Javorščak

Jože Javorščak

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnon Rawlingsove — Riše Miki Muster

16.

»Kje pa bova začela z lovom?« — »Pri izviru: tja pride pit!« — »Veš, danes je bila tam velika srna, sledove sem videl. In mlinček sem si postavil.« je povedal Jody. Mati je takoj prisluhnila. »Torej si se potepal, kujon kujonasti...« Toda resnično razjezila se ni. Jody je to takoj opazil, v enem skoku je bil za njenim hrbtom in ji odvezal trak pri predpasniku. Predpasnik je padel na tla, mati pa se je naglo okrenila in prisilila sinu milo zašunco. Od veselja ga je popadla prava vrtoglavost. Na medveda pojde... Kakor v mrzlici se je odpravil spat.

17.

Zjutraj je bil Jody pokonci, še preden ga je mati poklicala. Pomladno jutro mu je spanec kar odpihalo. Brž je smuknil v hlače. Iz kuhinje je že dišalo po vročem kruhu. »Dobro jutro, mama, rad te imam,« je zaklical že med vrati. »Saj, ti in živali kar ne veste, kaj bi od same ljubezni, kadar ste lačni in imam jaz kaj užitnega v rokah,« je odvrnila. — »Zares, takrat si tudi najboljši prikupna,« se je odrezal Jody. Zvižgaje je krenil h koritu in si ga napolnil z vodo. Nato si je omočil lase ter si jih s prsti počesal in pogladil.

18.

Vzel je malo ogledalce s stene in se zastrmel vanj. »Veš, mama, da sem pravzaprav grozen grd,« je vzkljnil. — »No, kakšnega posebno zalega Baxterja še ni bilo na svetu.« — Ogledalce mu je kazalo ozek obrazek, blede in pegast, a čisto zdrave barve. Lasje so bili svetli kot slama in ščetinasti in so mu zmeraj delali preglavice. Oče mu jih je vsak mesec postrigel, a brž so se mu spet na tilniku razrasli v štrleče šope. »Račji repki,« je pravila mati temu. Jody si je še ogledal svoja štrleča ušesa, nato pa se je namrdnil in obesil ogledalo nazaj.

DNEVNE vesti

KOLEBAR. 5. junija: Ferdinand. *
5. VI. 1944 je podpisala prva partizanska puška v Srbiji, v vasi Kamenici, okraj Valjevo. *
5. VI. 1945 je bil podpisan sporazum med SZ, ZDA, Anglijo in Francijo o prevzemu uprave v Nemčiji. *
5. junija 1826 je umrl KARL MARIA WEBER, nemški skladatelj, dirigent in klavirski virtuos — tvorec nemške romantične opere. Umrl je v Londonu, kamor je šel na prvo uprizoritev svoje opere »Oberon«. Njegovi prvi operi »Abu Hassan služnik za vzor se v precejšnji meri Mozart, v operi »Carostelec pa je Weber že razvil svoj osebni slog in mu dal izrazito romantični značaj, največji uspehi pa je žel v svojo naslednjo opero »Oberon«; Weber je zapustil tudi vrsto pomembnih klavirskih skladb. *
Na današnji dan leta 1872 je umrl tudi poljski skladatelj STANISLAV MONIUSZKO, ki pomeni za Poljake to, kar za Rusje Glinka ali za Čehe Smetana. Moniuszko je bil začetnik narodne poljske glasbene umetnosti. To je dosegel z velikim število pesmi — uglasil jih je nad tri sto — jih je naslonil na narodne prvine, poleg tega pa s svojimi romantičnimi narodnimi operami, med katerimi najpomembnejša sta »Halka in Zakleti grad«. Obe operi imata izrazito romantično osnovo, v katero je vpletena ljudska glasbena motivika, ljudski napetosti in pesni. Prav tako se tudi vsebina naslanja na poljsko narodno osnovo. *
Na medicinski fakulteti v Zagrebu je promovirala Kralj Jasna iz Maribora. — Iskreno čestitamo!

PeTaLin

GLEDALIŠČE

DRAMA LJUBLJANA
Sobota, 5. junija ob 20: Shakespeare, Romeo in Julija. Abonma H. — Ivanka Mežanova, Romeo — Boris Kralj, Mercutio — Vladimir Skrbinekš. *
Nedelja, 6. junija ob 20: Shakespeare, Romeo in Julija. Izven tja za podzelenje. (Julija — Duša Počkajeva, Romeo — Andrej Kurent, Mercutio — Jurij Souček.) *
Ponedeljek, 7. junija ob 20: O'Neill: Strast pod bresti. Diplomatska predstava Akademije za igralško umetnost. *
Torek, 8. junija ob 20: Cocteau: Monologi. J. B. Luc: Poslednja noč. Diplomatska predstava Akademije za igralško umetnost.

OPERA

Sobota, 5. junija: zaprt. *
Nedelja, 6. junija: Gostovanje v Celovcu ob 11. Rossini: Sevilski brivci. *
Ponedeljek, 7. junija: Gostovanje v Celovcu: ob 11. Rossini: Sevilski brivci. *
Ob 20: Baletna večer (Coppelia, Amazonke, Simfonično kolo). *
Akademija za igralško umetnost v Ljubljani priredila v Drami SNG dve diplomski predstavi absolutnoventosemesta semestra (slušaatelji predavateljice Vide Juvanove). V ponedeljek, 7. junija bodo igrali O'Neillovo dramo Strast pod bresti, v torek, 8. junija pa Monologe J. Cocteauja in dramo J. B. Luca Poslednja noč. Vstopnice od 80 din navzdol bodo v predprodaji pri gledališki blagajni dva dni pred predstavo. Opozarjamo, da se predstavi ne bosta ponovljali.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Sobota, 5. junija ob 20: Otto Beer, Tišina — snemanje. Premiera. Izven. *
Nedelja, 6. junija ob 20: F. H. Herbert, Vsakih sto let. Izven. (Slater-Bezlaj). *
Ponedeljek, 7. junija ob 20: Otto Beer, Tišina — snemanje. Zaključena predstava za TSS I. *
Torek, 8. junija ob 18: Otto Beer, Tišina — snemanje. Red. Torek popoldanski. Vstopnice so v prodaji. *
Ob 20:30: Otto Beer, Tišina — snemanje. Zaključena predstava za GT in TSS II. *
Danes ob 20. uri bo zadnja predstava v letošnji sezoni, komedija avstrijskega avtorja Otta Beera, Tišina — snemanje. Delo je pripravil Jože Gale, insceniral Milan Butina. V glavnih vlogah sodelujejo Slavka Glavanova, Nika Juvanova, Janez Rončak, France Prešernik in drugi.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

MESTNI DOM
Sobota, 5. junija ob 20: Streicher — C. Kosmač: »Kam iz zadreg.« Vaška šala z godbo in petjem. Izven. *
Nedelja, 6. junija ob 18: Lichtenberg: »Veselo potovanje.« Vseleigra v treh dejanjih. Izven. Ob 20: Streicher — C. Kosmač: »Kam iz zadreg.« Izven. *
V soboto in nedeljo ponovi Sentjakobsko gledališče nadvse zabavno veseloligro s petjem »Kam iz zadreg.« V nedeljo popoldne bo zadnja ponovitev uspele veseloligre »Veselo potovanje«, na kar opozarjamo zlasti okoliške obiskovalce. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Mestnem domu od 10. do 12. in od 15.—17. ure ter eno uro pred pričetkom predstave. Rezerviranje tel. št. 30-923.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE

Levstikov (Sentjakobski) trg
Sobota, 5. junija ob 17:30: Kurt »Obuti maček.« *
Nedelja, 6. junija ob 11: Malik »Zogica Marogica.« *
Torek, 8. junija ob 16: Tauffer-Novy »Moja in živali.« Prodaja vstopnic za vse predstave danes ob 11 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaži ali telefon 32-020 do 10. ure. Blagajna v gledališču je odprta pol ure pred predstavo.

Strela udarila v kozolet
Nad vasio Svila pri Trbovljah je divjala bela nevihta. Strela je udarila v kozolet Antonije Knez, ki je vnel in pogorel do tal. Knezovala je utrpela za okrog 400.000 dinarjev škodo.

Zrtev pretepa
V žetevic 5. junija, ponoči je umrl V. O. doma iz Radika pri Divči O. je v sredo ponoči kvarjal z večji žanec, s katerimi se je tepep. Pri pretepu je dobil hude telesne poškodbe, ki so bile za njegovo usodo.

MESTNO GLEDALIŠČE NA JESENICAH

Nedelja, 6. junija ob 14:15: Tjardovič: Mala Floramij. — Opeteta. Zveze z vlogi ugodne. *
MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
Sobota, 5. junija 1954 ob 20 — Hans Tiemeyer: »Mladost pred sodiščem« — gostovanje v Rimskih Toplicah. *
Nedelja, 6. junija 1954 ob 14 — Linhartova komedija: »Matiček se ženi« — gostovanje v Topolščici. *
Torek, 8. junija 1954 ob 15. in 20. uri — Pero Budak: »Klopčič« — gostovanje v Kranju.

KONCERTI

Sopranistka Michiko Sunahara iz Hiroshime koncertira z japonskimi pesmimi in opernimi arijami (Pavel, Bizet, Gounod, Puccini) v ponedeljek v Filmarnji. Umetnica je imela z istim sporedom v Beogradu izreden uspeh. To bo njen edini solistični nastop v Ljubljani. Pri klavirju Pavel Sivlic. Zaradi izrednega zanimanja za rezervirane vstopnice najkasneje danes, v soboto ob 17. do 19. ure v koncertni poslovalnici.

RAZPIS

Uprava Železniške Industrijske šole Ljubljana-Siška razpisuje sprejem novih učencev za izučiteljske naslednjih strok: strojno ključavničarsko, strgarsko, kovaško, mizarstvo in elektromehansko stroko. *
Pouk v šoli je teoretičen in praktičen, ter traja tri leta. Kandidati morajo predložiti upravi šole lastnorodno napisano prošnjo, v kolikor s 20 din in 20 din v gotovini najkasneje do 5. julija 1954. *
Prošnji je priložiti: 1. potrdilo o državljanstvu, 2. rojstni list (starostna doba od 14.—17. leta), 3. šolsko spričevalo o dokončani nižji srednji šoli, 4. potrdilo o premoženskem stanju in 5. kratek življenjepis. *
Nekolkovane prošnje in prošnje brez priloženih listin se ne bo upoštevali. V prošnji je potrebno navesti točen naslov in zadnjo železniško postajo ter poklic, za katerega se želi kandidat izučiti. Prošilce naj tudi navede, ali želi stanovati v Domu. *
Okrajni zdravstveni dom, Celje razpisuje mesto zobne asistentke za zdravstveni dom Zalec s predpisano strokovno izobrazbo. Plača po uredbi. Nastop službe takoj. Kolkovane prošnje je dostaviti na Okrajni zdravstveni dom, Celje.

ZAHVALE

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

RADIO

Dnevni spored za soboto
Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00. *
5.30 — 7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored): 7.20 Za gospodinj: 12.00 Laska glasba: 12.15 Cielbanon: dober dan! 12.30 Opoldanski koncert — Richard Wagner: Uvertura k operi »Leteti holandec«, P. I. Čajkovski: Hamlet, fantazija za orkester: 12.45 Za pionirje: 14.05 Slovenski samospevi: 14.20 Hrvatska narodna glasba (Pevanos iz Zagreba): 14.45 Zabavne melodije igra Ljubljanski plesni sekstet: 15.30 Operetne predigre: 16.00 Kulturni pregled: v delu mušev, minaretov in serate: 16.10 Uganite kaj igrano! 17.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneta: 17.30 Okno v svet — Pogled na grško gospodarstvo: 17.40 Spored popularnih orkestralnih skladb: 18.20 Ljudsko prosvetni obzornik — Ob 19. letnici prvega pevskega društva v Ljutomeru: 19.30 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih perm: 20.00 Pisan sobotni večer: 22.10 Kaj bo prihodni teden na spored: 22.20 Glasbena mediter: 22.30 — 22.40 Odkladija za naše izselence (na valtu 327.1 m): 23.00 — 24.00 Odkladija za tužine — na valtu 327.1 m (Prešerniz Zagreba)

MAJI OGLASI

ISCEN ŽENSKO, ki bievala otkode od 7.—11. za hrano in plačilo. Naslov v ogl. oddelku. 8625-4
MARLJIVO DEKLE sprejme službo šolske snazilke na periferiji Naslov v ogl. oddelku. 8591-1
PRIČEVA SIVILJA išče službo klerkovi, sprejme delo snazilke-sobarice. Naslov v ogl. oddelku. 8751-1
SIASCICARIA in dva pekovaška vajenca v Ljubljani sprejemata takoj. Poudarje se pošlji v ogl. oddelku. 8751-1
SAVOSTOJNO FRIZERSKO POMOCNICO z večletno prakso in z znanjem hladne trajne sprejmem. Jaskje, Siore. 8761-1

Sprejemni izpiti za matematiko bo v pričetku meseca septembra, o točnem datumu bodo zainteresenti obveščeni pisмено in po dnevnem časopisju. *
Pouk na šoli traja tri leta, naka prejmejo učenci po opravljenem strokovnem izpitu spričevalo o kvalifikaciji za kemolaborante. *
Šola je internatsko urejena in imajo dijaki možnost popolne oskrbe proti mesečni oskrbovalnici. *
Vse nadaljnje informacije dobe zainteresirani na Upravi šole. Uprava šole.

ZAVOD MESTNA KANALIZACIJA
Ljubljana, Ambrožev trg 7, razpisuje: 1 mesto gradb. tehnika ali hidrotehnika, 1 mesto tehn. risarja. Prošilci morajo biti vojaščin prosti. Plača po predpisi za samostojne finančne zadeve, očitoma po dogovoru. Prijave je poslati na zavod Mestna kanalizacija do 15. junija 1954. 8652-1
PREPISOVANJE na stroj prevzemaem vsa dela na dom. Naslov v ogl. oddelku. 8756-2
SPECIALIST za foto negativ sprejme delo na dom. Naslov v ogl. oddelku. 8756-2
VEČJI STEDILNIK na 3 kuhalne plošče s pečnikom in bakrenim kotlom poceni prodam. — Lunder, Rimska c. 7, vrata 5. 8659-4

UMRLI
Sporočava vsem sorodnikom in znanecem, da je umrla najina ljuba sestra
KATARINA KREGAR roj. JEZERSEK
Pogreb nepozabno pokojnice bo v soboto, 5. VI. 1954, ob 17.30 z Zal — Petrove mrljske veže. Zalujoči sestri: Mici Leopold in Ana Cerkevnik. Ljubljana, 4. VI. 1954.

Z žalostjo naznanjamo, da je preminil v 93. letu naš ljubljeni oče, ded, praded
JOŠIP GARTNER,
apokojenec mestne šolarne. Pogreb bo v nedeljo, 6. junija, ob 15. uri z Zal — kapelice sv. Jakoba. Zalujoči otroci: Mici, Ančka, Franči, Milan, Metka, Francka in ostalo sorodstvo. Ljubljana, Zagreb, Reka, Zeman, Chicago, Dunaj.

Umrla je naša mama, babica, prababica
FRANČISKA KACIN
bivša trgovka iz Sovodnj
Pogreb bo 5. junija ob 16. uri v Begunjah pri Lescah. — Zalujoči: heeri, sin in ostalo sorodstvo.

Umrla je naša mama, babica in teta
KATARINA GJUD
roj. Satošek
Pogreb bo v soboto, dne 5. t. m. ob 14.30 iz Kristofove mrljske veže. — Zalujoči: družini Gjud-Vrhovec.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Umrla je naša mama, babica in teta
KATARINA GJUD
roj. Satošek
Pogreb bo v soboto, dne 5. t. m. ob 14.30 iz Kristofove mrljske veže. — Zalujoči: družini Gjud-Vrhovec.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

Vsem, ki ste mojega dragega očeta
IVANA TRATENSKA
spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter za vse izraze sožalja, iskrena hvala. — Zalujoči sin Milan in sorodniki.

2 OMARI in poenemalnik 1401 na uro, v dobrem stanju, prodam. — Mateno 42, lg pri Ljubljani. 8689-4
VEČ VOZ, sicer dobre trati, 870-4
košnjak, takoj prodam. Dvor 11, Sentvid pri Ljubljani (pri Moskr). 8646-4
RADIO »Kärting Sifre« prodam. — Pržan 16, Sentvid, Ljubljana. 8692-4
KLAVIR »HOFMAN«, angleška mehanika, pancir plošča, prodam. — Naslov v ogl. oddelku. 8725-4
PRVOVRSTNO SADKO SENO, travo, takoj prodam. Ljubljana, Trnovski pristan 20. 8752-4
NOV MOTOR znamke »Ford«, tipa 8 z menjalnikom, prodam. — Komel, Gorisnica. 8665-4
ELEKTRICEN STEDILNIK s pečico prodam Šušteršič, Cesta v Mestni 4, 8668-4
GLOBOK, TAPECIRAN VOZICEK in posteljico prodam. Naslov v ogl. oddelku. 8765-4
ZENSKO KOLO prodam. Naslov v ogl. oddelku. 8659-9
ISČENJE UDOBNO SOBO s hrano v glasbeni družini v centru mesta (event, Mirje, Vrtača) za ameriško stipendistko. Ponudbe je poslati na Slovensko izseljenško maturo Cankarjeva 5-1. 8665-9
ENOSOBNO STANOVANJE na periferiji zamenjati za enako ali večje kjerkovi v mestu Ljubljani. Ponudbe v ogl. oddelku po »Plačam se živeti«. 870-4
TRISOBNO SONČNO STANOVANJE v vili v Celju zamenjati za primerno v Ljubljani. Naslov v ogl. oddelku. 8760-9
VERZIRANO PISARNISKO MOC za korespondenco in administracijo z znanjem francoskega in nemškega ali enega teh dveh jezikov iščemo za zastopniško podjetje. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pod »Verzirana moč« v ogl. odd. 8668-1
KMETIJSKA ZADRUGA GORJE pri Bledu išče knjigovodjo z večletno prakso. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pošlji z navedbo zadnjih zaposlitev. Stanovanje za samca preskrbljeno. 8607-1
KMETIJSKA ZADRUGA ARTICE razpisuje mesto upravnika, sposobnega voditi kmetijsko zadrugo za samostojne strojno, kmetijsko in ostalo dejavnost. Interesenti z večletno prakso naj se z opisom doseganja dela javijo Kmetijski zadrugi Artice pri Brežicah 8805-1

MOSKO KOLO »PUČE«, skoraj novo, in plinski kuhinjak za bivanja plin prodam. Erjavce, Ambrožev trg 10b. 8669-4
KMETIJSKA ZADRUGA PREKOPA, pošta Kostanjevica na Krki, prodaja kompletno novo mlatišnico tipa »Zmaj«, vel. 1070 mm, ali zamenja za manjša proti dogovoru. Interesenti naj se zgledajo na upravi. 8606-4
PISALNI STROJ »Olympia« prodam. Ob Ljubljani 10, Ljubljana-Mostje. 8664-4
STABILNI MOTOR 4—6 HP kupim. Ponudbe pošlji na SP Celje. 8602-5
MOSKO KOLO kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Lahko«. 8834-9
STAVBNO PARCELO 1000 m² v Sp. Šiški prodam. Naslov v ogl. oddelku. 8840-7

POSESTVO Z VINOGRADOM, sadovnjakom, njivo, travnikom, velikost 3 ha, dve hiši 8 km od Maribora ugodno prodam. Vprašati: Jerina, Dalmatinska 17, Maribor. 8855-9
NOVO VSELJIVO STANOVANJSKO HISO, primerno za dve stanovanjski prodamo. Naslov v ogl. odd. 8834-7

»UNION«: francoski film »Povest ljubezni«. Tednik. Prdustave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15.—11 ter od 15 dalje. *
JUGOSLOVANSKA KINOTEKA predvaja: dne 8. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja I. del«. Dne 9. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja II. del«. Prodaja vstopnic pri blagajni kina Union od 5. VI. 1954, dalje je 17. ure, razen v nedeljo. *
KINO »KOMUNA«: amer. barvni film »NIAGARA«. Tednik: Filmske novosti št. 22. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. Prodaja vstopnic od 10.—11 ter od 14. ure dalje. Mladini pod 18. letom vstop strogo prepovedan. *
»SLOGA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. Tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 18. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 — 11 ter od 15 dalje. *
»SOCA«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstavi ob 17. in 19. Prodaja vstopnic od 10 — 11 ter od 16 dalje *
LETNI KINO »TABOR«: nemški film »Srce lažljivo bije«. Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »JLA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. — Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »BEZIGRAD«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstave ob 20.30. uri. *
Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave. *
»SISKA«: amer. barvni film »Bobni in trobente«. Tednik. Obisk predsednika tov. Tita v Trzin. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. *
»TRIGLAV«: ameriški film »Titanik« in tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. *
»VEVCE«: amer. barvni film »Plavalna gledališče«. *
»SVOBODA SENTVID«: ameriški film »Skrivnostno življenje« W. Mittva ob 18. in 20. *
»DOMZALE«: amer. barvni film »Ostare«. *
CELJE »UNTON«: ameriški film »Točno opoldan«. *
CELJE »DOM«: angl. film »Obrni kuga po tihem«. *
LETNI KINO CELJE: angleški film »Obrni kuga po tihem«. *
KRANJ »STORŽIČ«: amer. barvni film »Proti vsem zastavam«. ob 16, 18 in 20. *
KRANJ »PARTIZAN«: angl. film »Dolna žena«. *
KRANJ »STORŽIČ«: ameriški film »Ardijski vojak«. 8764-4
»BUD«: ameriški barvni film »Divji sever« in tednik. Predstave ob 18. in 20.30. *
KLAVIR po urodni ceni prodam. — Naslov v ogl. oddelku. 8764-4
PRAVO ali omejeno sobo dobro plača često odoben uradnik poslovalnega urada. Prosim ponudbe pod »Nujno« v ogl. odd. 8855-9
Domžal, prošim vrtni za nagra. do. Klopčič, Kokošnje 7. 8856-10

»UNION«: francoski film »Povest ljubezni«. Tednik. Prdustave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15.—11 ter od 15 dalje. *
JUGOSLOVANSKA KINOTEKA predvaja: dne 8. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja I. del«. Dne 9. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja II. del«. Prodaja vstopnic pri blagajni kina Union od 5. VI. 1954, dalje je 17. ure, razen v nedeljo. *
KINO »KOMUNA«: amer. barvni film »NIAGARA«. Tednik: Filmske novosti št. 22. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. Prodaja vstopnic od 10.—11 ter od 14. ure dalje. Mladini pod 18. letom vstop strogo prepovedan. *
»SLOGA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. Tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 18. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 — 11 ter od 15 dalje. *
»SOCA«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstavi ob 17. in 19. Prodaja vstopnic od 10 — 11 ter od 16 dalje *
LETNI KINO »TABOR«: nemški film »Srce lažljivo bije«. Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »JLA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. — Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »BEZIGRAD«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstave ob 20.30. uri. *
Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave. *
»SISKA«: amer. barvni film »Bobni in trobente«. Tednik. Obisk predsednika tov. Tita v Trzin. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. *
»TRIGLAV«: ameriški film »Titanik« in tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. *
»VEVCE«: amer. barvni film »Plavalna gledališče«. *
»SVOBODA SENTVID«: ameriški film »Skrivnostno življenje« W. Mittva ob 18. in 20. *
»DOMZALE«: amer. barvni film »Ostare«. *
CELJE »UNTON«: ameriški film »Točno opoldan«. *
CELJE »DOM«: angl. film »Obrni kuga po tihem«. *
LETNI KINO CELJE: angleški film »Obrni kuga po tihem«. *
KRANJ »STORŽIČ«: amer. barvni film »Proti vsem zastavam«. ob 16, 18 in 20. *
KRANJ »PARTIZAN«: angl. film »Dolna žena«. *
KRANJ »STORŽIČ«: ameriški film »Ardijski vojak«. 8764-4
»BUD«: ameriški barvni film »Divji sever« in tednik. Predstave ob 18. in 20.30. *
KLAVIR po urodni ceni prodam. — Naslov v ogl. oddelku. 8764-4
PRAVO ali omejeno sobo dobro plača često odoben uradnik poslovalnega urada. Prosim ponudbe pod »Nujno« v ogl. odd. 8855-9
Domžal, prošim vrtni za nagra. do. Klopčič, Kokošnje 7. 8856-10

»UNION«: francoski film »Povest ljubezni«. Tednik. Prdustave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15.—11 ter od 15 dalje. *
JUGOSLOVANSKA KINOTEKA predvaja: dne 8. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja I. del«. Dne 9. VI. 1954 ob 20. uri — franc. film »Otroci raja II. del«. Prodaja vstopnic pri blagajni kina Union od 5. VI. 1954, dalje je 17. ure, razen v nedeljo. *
KINO »KOMUNA«: amer. barvni film »NIAGARA«. Tednik: Filmske novosti št. 22. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. Prodaja vstopnic od 10.—11 ter od 14. ure dalje. Mladini pod 18. letom vstop strogo prepovedan. *
»SLOGA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. Tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 18. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 — 11 ter od 15 dalje. *
»SOCA«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstavi ob 17. in 19. Prodaja vstopnic od 10 — 11 ter od 16 dalje *
LETNI KINO »TABOR«: nemški film »Srce lažljivo bije«. Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »JLA«: amer. barvni film »Vrnitev na Broadway«. — Tednik. Predstava ob 20.30. *
LETNI KINO »BEZIGRAD«: amer. film »Titanik«. Tednik. Predstave ob 20.30. uri. *
Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave. *
»SISKA«: amer. barvni film »Bobni in trobente«. Tednik. Obisk predsednika tov. Tita v Trzin. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. *
»TRIGLAV«: ameriški film »Titanik« in tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. *
»VEVCE«: amer. barvni film »Plavalna gledališče«. *
»SVOBODA SENTVID«: ameriški film »Skrivnostno življenje« W. Mittva ob 18. in 20. *
»DOMZALE«: amer. barvni film »Ostare«. *
CELJE »UNTON«: ameriški film »Točno opoldan«. *
CELJE »DOM«: angl. film »Obrni kuga po tihem«. *
LETNI KINO CELJE: angleški film »Obrni kuga po tihem«. *

Spomini okrog Štjaka

Lep je spomin na prvo pokrajinsko konferenco SPZZ na Štjaku, ko smo se prvič v zgodovini srečale borbene žene iz vseh delov Slovenskega Primorja in ko smo sklepale o vprašanjih, ki so bila odločilna za naše nadaljnje življenje in delo. Toda spomin na konferenco je le del spomina, ki so povezani s Štjako. Zame se začenjajo ti spomini pri seji Pokrajinskega iniciativnega odbora SPZZ, konec decembra 1943, ko smo sklenile, da bomo priredile konferenco na

Štjaku. Mislim, da ne pretirava, če rečem, da so se čutili uspehi Štjaka vse tja do osvoboditve. Zadnje dni decembra 1943 smo se zbrale v Smarju na Vipavskem članice Pokrajinskega iniciativnega odbora za Slovensko Primorje. Na seji v Smarju smo sprejele v glavnem le sklep za prvo pokrajinsko konferenco SPZZ, ki naj bi bila 2. februarja 1944 na Štjaku. Dogovorile smo se tudi za dnevni red konference.

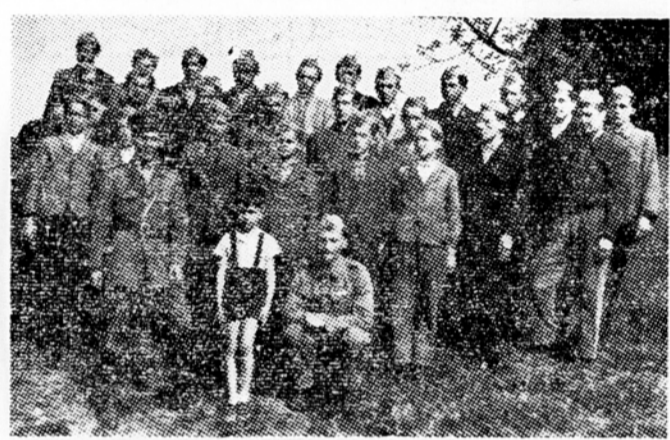
ke so žene vozile darila vojakom šimom enotam, drugod spet so jih nosile v velikih okrašenih jerditvah. Toda tudi ostali sklepi Štjaka so obrodili lepe sadove! Eden najbolj trajnih je bilo verjetno kulturno prosvetno delo. Partizanske šole so rasle obsešno, kot gobe po dežju, ponekod v najtežjih pogojih. V Brezovem brdu so Nemci skoro do tal požgali vas in pobesili nekaj ljudi, toda kljub tem strahotam se je naslednjega dne spet vršil pouk. Niti en dan niso pustili starši otrok brez slovenske šole, ki je bila za njih tako dragocena pridobitev. V Artvižu je ostalo od vse vasi le še 4-5 hiš, v katerih so se stiskale številne družine pogorele in vendar so našli prostor za šolo. Takih prizivnikov ni lahko še več našli. Poučevala so domača dekleta in žene, ki so kljub nezadostni lastni izobrazbi, zaradi svoje izredne prizadevnosti dosegle lepe uspehe. Žene so ustanovile tudi čitalnice in knjižnice, kamor so znosile svoje doslej skrivne knjige, celo prosvetni domovi v Brkinih so iz te dobe. Prvi je bil na Erjavčah. Za marsikatero prireditev so žene, ki so bile le

basih in spet so bila priložena pisma, ki so govorila o velikih ljubezni do borcev za svobodo. Slabo večje pisemne slovenske, celo same pisale igre in pesmi, ki so govorile o njihovem velikem trpljenju pod fašisti, o njihovi požrtvovalnosti in o borbi za svobodo in lepše življenje. Zelo uspešno smo izvajale tudi sklep o pomoči pri mobilizaciji. Kljub delu na polju, ki je takrat ravno začelo, je bila spomladanska mobilizacija uspešno izvedena, ker so žene brez oklevanja prevzele skrb za domačije, pa tudi vse dolžnosti za politično in gospodarsko dejavnost na vasi in v rajonu. Že takrat je bilo v vseh odborih mnogo žena, do osvoboditve pa so bile še zelo redki moški, ki ne bi zagrabili za orožje. Z njimi rami ob rami pa se je borilo tudi mnogo žensk.

Niti en dan brez slovenskih šol

To so bili najvidnejši uspehi Štjaka. Dosegle smo jih poleg drugega tudi zato, ker smo na Štjaku izmenjavale izkušnje o delu in ker nam je dala konferenca napotke, kako naj se gradimo in kako naj organiziramo delamo. **Marija Kapov-Orana**

V krškem okraju so zaključili taborjenja predvojaške vzgoje

Pohvaljeni mladinci predvojaške vzgoje

Svet za kulturo in prosveto je skupno z okrajnim ljudskim odborom organiziral v krškem okraju 4 taborjenja, ki se jih je udeležilo 1076 mladincev. Prva skupina je bila nastanjena v Kostanjeviškem gradu, ki so ga mladinci lepo uredili. Dve skupini sta bili na Bizelskem. Mladinci so tudi tam uredili grad ter očistili zgodovinske spomenike okrog njega. Obvezniki predvojaške vzgoje so taborili tudi v Sevnici. Med

njimi so bili 4 pionirji, ki so bili v dopolnitvenih urah v šoli popoldne pa so vadili v mladinci. Ob zaključku taborjenja obveznikov predvojaške vzgoje je mladincem čestital k doseženim uspehom major Hohkraut iz Ljubljane, v imenu okrajnega komiteja Zveze komunistov v Krškem pa tov. Karl Struželj. S tem so bila spomladanska taborjenja obveznikov predvojaške vzgoje končana. **A. R.**

TO IN ONO IZ SLOVENSKE GORICE

Občni zbor KZ v Gradišču

Občni zbor KZ v Gradišču. Dne 23. 5. 1954 so polagali združniki v Gradišču v Slovenski goričah obračun o svojem lanskoletnem delu in uspehih. Zadruga je po ugotovitvah bilance dosegla 2 milijona 600.000 din čistega dobička, iz katerega bodo črpali za ureditev krajevne mesnice ter uredili potrebne blaginjske naprave. Zadruga bo najela za svoje nadalnje poslovanje 12.000.000 din rednega kredita ter 20.000.000 investicijskega kredita, nadalje bodo popravili mlatnico ter namestili v prosvetno dvorano že lani nabavljen kinoprojektor. V zadruzi so dobro delovali lani živinorejski, sadjarski, trgovski in odkupni odsek. Revizijsko poročilo, predano združnikom, pa je prikazalo nekaj negativnih pojavov med njimi poslovanje bivšega trgovca Maksa Ermana, na čigar pobudo je bilo v zadrugi lani in predan kinoprojektor za 800.000 dinarjev plač preveč. Poslovaja Erman je prejel povprečno okrog 40.000 din mesečne plače, blagajnik Golob pa 20.000 din. Ker to ni v skladu s socialističnim načinom nagrajevanja, so združniki sklenili, da morajo uslužbenici preveč prejeli denar vrniti zadrugi. Na zboru je bilo tudi ugotovljeno, da so v zadrugi prekomerno navijali cene, kar je

Služe v škodo kmetov in združnikov. Vse te in podobne napake so sklenili opravičiti. Upravnemu odboru pa niso dali razrešnice, dokler pomanjkljivosti ne uredi.

MARIBOR

Dežurna lekarna: »Planinka«, Glavni trg 20. Slovensko narodno gledališče: Ob 20: Raimund Berger, Balada o golem možu. Red LMS-1. Nedelja, ob 20: Raimund Berger, Balada o golem možu. Izven. Radio Maribor: 5.30 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 7.30 Pohorski fantje pojo in igrajo; 7.50 Oglasi in objave; 8.00 Za vsakogar nekaj; 8.15 Za naše gospodinjice; 8.20 Zabavna glasba; 8.30 Poročila; 8.40 Igrano za dobro voljo. Od 12.00 do 13.30 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 15.30 Spored po vaših željah; 17.00 Prenos sproveda Radia Ljubljana; 22.30 Plesna glasba; 23.00 Zaključek oddaje.

Kino Maribor: Partizan: ameriški film »Glej tič-ka«. Udarniki: mehiški film »Zapor za žene«. Poberežje: ameriški barvni film »Viharni zahtev«. Studenci: mehiški film »Zapor za žene«. Letni kino šola: mehiški film »Zapor za žene«. Kino Park Murska Sobota: ameriški barvni film »Veselo in brez skrbi«.

Pri OLO Celje je bila ustanovljena komisija za desetletni plan gospodarstva in lesne industrije. V sklopu te komisije bodo delali odseki za gospodarstvo, lesno industrijo, potrosno lesa in odsek za ekonomska vprašanja.

pri tem malo pomagati. Ni se mogla odločiti. Čutila se je nemočno. Naposled je bila šele devetnajstleten otrok. Nenadoma, že proti koncu pomladi je prišlo obsežno pismo iz Švice. Madame Dieudonné je ponovila svojo ponudbo. Liza, tako je pisala, je zdaj sama z materjo. Zato preselitev manj težavna kot prej, ko je še živela njena stara sorodnica. Pametno bi bilo, da ne odlašate. Nič ne more naprej videti, kako dolgo bo še možna neovirana preselitev. Povsod se že tresejo tla pred prvimi sunki prihajajoče nesreče.

Kar se tiče nje, Lize — pač ni mislila, ko je odšla, da ji bo tako zelo manjkala. Hiša ji je postala samotna, čeprav je v njej toliko mladine. Poleg tega je prav zdaj ob dve učni moči: v gospodični Dinklage se je po prevratu v Nemčiji razvil neko živčno stanje, zaradi katerega je postala neznozna, Miss Abercrombie pa se je poročila. Liza bo našla dovolj dela. Toda šla je še dalje. Misel, da bi svoje življenjsko delo popolnoma izročila v Elizabetine roke — misel, ki jo je sanjavo izgovorila tistega zadnjega popoldne — ni bila zdaj več v oblakih. Ali je res tako važno, če ima Liza nekaj let več ali manj? Ali ni imela med otroki ugleda in so jo spoštovali, ko je bila še sama skoraj otrok? Madame Dieudonné jo je saljivo spomnila robčkov, ki so izginili. Potem pa — kdo ve, morda že kmalu — se bo tudi Liza poročila z učenim človekom, s katerim bo delila delo in odgovornost. Madame Dieudonné je skrbno zgradila praktični sen svojih želj.

Sledilo je neposredni predlogi. Ponudila ji je letno plačo, ki je bila glede na njeno gospodarsko previdnost

SPORT

PRVO KOLO DRŽAVNE GA MOSTVENEGA PRVENSTVA

Zdaj pa atleti - vsi do zadnjega

«Kraljica športa» atletika letos zaradi silno neveščnih vremenskih razmer ne more in ne more do prave besede. Kljub temu se prireditelji v drugi polovici maja niso dali zadržati in so, kolikor se je pač dalo, izvedli obvezne prvenstvene nastope za mladince. Pri teh nastopih so se med slovenskimi atleti najbolj postavili Celjani in člani Ljubljane, ki so že v prvih nastopih poudrili nekaj rekordov in si nabrali nad vse častno število točk za končno oceno. Jutri pojdejo za mladinci — člani. Prav gotovo bodo te prireditve še mnogo zanimivejše od mladinskih in upajmo, da jim bo tudi vreme bolj naklonjeno, kakor je bilo prvih.

Spored I. kola državne atletske lige za člane obsega to nedeljo pa tudi večerjanja na treh različnih stadionih. V Ljubljani bodo v dopoldanskih urah s pričetkom ob 9. uri nastopili v tej konkurenci atleti Ljubljane v dvoboju z AK Zeleničarjem iz Maribora na stadionu v Šiški. Tekmovanje obsega celoten olimpijski spored, razen teka na 10.000 m in štafete na 4x400 m. Kakor vedo povedati prireditelji, bo na tem mitingu nastopilo okrog 80 atletov, med njimi najbolj znani Jože Puc, Penko, Požun, Zupan od Ljubljancev ter Cerpez, Marček, Male, Breznik in drugi iz Maribora. Iz propagandnih razlogov za to prireditev vstopnice ne bo.

... in mnogobojni nižjeolcevi. Društvo učiteljev in profesorjev telesne vzgoje v Novem mestu je izvedlo ondan prvenstvo v mnogobojju za vse nižje gimnazije novomeškega okraja. Nastopilo je 130 dijakov, ki jih je pred začetkom tekmovalja pozdravil načelnik OLO za prosveto in kulturo pri OLO Novo mesto tov. Kastelic. Končni uspeh nižjeolcev: 1. Novo mesto 498,8 točke, 2. Trebnje 455,3, 3. Dolenski Toplice 400,5; — NIŽJESOLKE: 1. Novo mesto 439,8, 2. Trebnje 422,2, 3. Sentjerne 405,9 točke. Zmagovalci so prejeli lepe praktične nagrade.

Zanimive tekme v Novem mestu

Te dni so bile v Novem mestu letošnje druge atletske tekme, katerih so se udeležili atleti domačega Partizana in pripadniki JLA iz Novega mesta. Prireditve je bila na novem stadionu, ki bo v kratkem dograjen. Vteku na 60 m je zmagala med mladinkami Svetličičeva (N. m. s časom 8,4, na 100 m, člani Djurič, JLA) 11,8, med mladinci Potrč (N. m.) 12,1. V daljnji in metu kopja se je uveljavil Djurič s 6,10 oziroma 42,70 m, na 1.000 m je bil prvi Galičič (JLA) 2:57,5, v metu kroglice je mladinec Potrč 12,10. Srednji je bil najboljši tudi v skoku v višino (155), in v skoku s palico (2,50). V metu diska je med člani zmagal prof. Dobovšek (33,44), med mladinci pa Hudoklin 26,78. Najboljša mladinka v skoku v višino je bila Svetličičeva (135 cm).

Vrhniški in borovniški dijaki med seboj

Dijaki in dijakinje iz Borovnice so te dni čerili svoje sposobnosti v atletiki z dijaki z Vrhniki. Pri domačinih so se najbolj odlikovali Hrovatini, Zalar, Turkova, pri gostih pa Petrovičeva in Lukancičeva. V teku na 60 m je zmagal Hrovatini (B) s časom 7,8, v daljnji Hrovatini 47,9 m, v metu in metu tanjuro kroglice pa je bil najboljši Zalar z rezultatom 140 cm, oziroma 12,11. Med pionirkami je na 60 m zmagala Petrovičeva z 9,0, v daljnji Lukancičeva 3,85, v skoku v višino pa so dosegli isto višino (115 cm) Klemenčič, Založnik (oba B) ter Grah (V). V metu kroglice je bil najboljši Turk (B) z 9,40. V končnem plasmanu so domačini nabrali 5786, Vrhničani pa 4620 točk.

PRIPRAVE ZA REPUBLIKSI ZLET PARTIZANA Veselje med goriško mladino

Veseli med goriško mladino Goriška mladina se zelo veseli republiškega zleta, ki bo 12. in 13. t. m. v Ljubljani, saj se za to veliko fizikolturno manifestacijo telesnovojnih društev Partizanov te dni časa vneto pripravljajo. Vse skupine, ki bodo nastopile na območju zletov, imel odbor Okrajne zveze Partizanov v Gorici poseben sestanek pod predsedstvom Mirka Remca. Zastopniki društev so poročali, da so člani društev pokazali z vajami na občinskih zletih že dobro pripravljenost in da se bodo do odhoda v Ljubljano še izpopolnjevali v svojem znanju. Dosejle je pripravljenih tisoč nastopajočih, izmed katerih bo 132 teledavcev zastopalo Partizana iz Nove Gorice, ostali pa bodo iz Zalega hriba, Ajdovšine, Sempetra in Mirna pri Gorici. Prav bi bilo, da bi se preostali društev omogočili udeležbo na zletu, saj bi se tega velikega praznika radi udeležili vsi mladi teledavci, če bi imeli na razpolago dovolj denarnih sredstev. —JP—

Letni nastop v Polju

Pred dnevi je imelo telesnovojno društvo v Polju svoj letni nastop, ki je bil eden najboljših po osvojitvi. Sodelovali so vsi oddelki, med katerimi pa je treba posebno pohvaliti mladince in članice s prostimi vajami, kakor tudi mladince na dvojniški bradli. Za uspele prireditve gre zasluža vodnikom in upravnemu odboru, ki posvečajo največ pozornosti mladini. Najboljši telesnovojni delavci (in trenerji) sta Jenko in Majda Kuhar, so prejeli darila in pohvale.

EVROPSKO PRVENSTVO V KOSARKI ZA ŽENSKO

Uvodni tekma ni bila lepa

Beograd, 4. jun. Danes dopoldne se je začelo v Beogradu III. evropsko prvenstvo v kosarki za ženske, na katerem sodeluje 10 reprezentanc, ki so razdeljene v tri skupine, in sicer: Madžarska, Italija, Francija, Avstrija, II. skupina Rusija, Jugoslavija, Nemčija; III. skupina CSR, Bolgarija in Danska. Igrajo po enojnem sistemu na točke. Po dve najboljši ekipi iz vsake skupine pojdejo v finale.

Prva tekma med CSR in Dansko je bila odigrana v veliki vrvčini in ni nudila kdo ve kaj lepega. Kljub temu, da CSR ni igrala s svojo najboljšo postavo, je bila delavca (in trenerji) sta Jenko in Majda Kuhar, so prejeli darila in pohvale.

Sloboda : Ljubljana

Kakor smo že poročali bo prvenstvena tekma hrvatsko-slovenske reprezentance v kosarki za ženske, v domači Ljubljani jutri ob 11.30 ne bo 10, kot je bilo prvotno določeno. Srečanje bo na stadionu v Šiški.

Jutrišnji dopoldanski nogometni spored na stadionu Odreda.

Dopoldne ob 9 bo pionirska prvenstvena nogometna tekma med Ilijirij in Odredom, za tem (ob 10) pa prvenstvena mladinska tekma med Odredom in Ločanom. Nogometiši Sarajeva, ki so bili na turneji po Nemčiji, se bodo po pisanju žirjskega »Sporta« danes popoldne pomerili s švicarsko reprezentanco, in sicer v Chaud de Fondsu.

V prvenstvenem srečanju zvezne odbojarske lige je Lokomotivita v Zagrebu premagala Grafarja 3:2 (15:6, 7:15, 12:15, 15:6, 15:3).

Okrajne tekme v Sevnici

V Sevnici so bile te dni okrajne tekme v vajah na orodju in akademskih vajah. V Sevnici je organizirala Okrajna zveza Partizanov v Krškem. Nastopilo je 65 tekmovalcev iz 4 društev. Po končanem vajah je bila teledavna akademija. Največ pozornosti je vzbujala balnetna točka, ki so jo

Ilijirja začenja plavalno sezono

Zaradi izredno muhastega vremena se tudi plavalci doslej niso mogli ogreti za svoje nastope v letošnji sezoni, toda marljivo Ilijirijani pa vendarle hočejo začeti z javnimi tekmami, izmed katerih bo prvi mednarodni dvoboj s plavalci Wackerja iz Burghausena (Bavarska). Tekma bo ob 15.30 v bazenu v Vevčah, kjer bodo nastopajoči imeli skoraj popoln olimpijski program. Ljubitelje plavalstva bodo tokrat prav gotovo prišli na svejo račun, saj bo v mnogih disciplinah borba za najboljša mesta napeta in zanimiva.

Porazen začetek naših dirkačev

Nične ni pričakoval, da bodo naši kolešarji v prvi etapi mednarodne dirke po Franciji zasedli najslabša mesta, oziroma doživeli največji nespeh, odkar tekmujejo s plavalci. Petrovič je bil 70., Panič 71., Lahovčič 86., Vidali 94., Perne pa poslednji — 102. Ekipa ljubljanskega Univerzitetnega šahovskega kluba v Zahodni Nemčiji. Ljubljanski šahisti so na turneji po Zahodni Nemčiji izgubili dvoboj ekipo münchenskega kluba 3 in pol proti 4 in pol, za tem pa so premagali kombinirano ekipo šahovskega kluba iz Kölna »1861« in kluba Nordstern 4:1 pol proti 1 in pol, reprezentanco univerze v Kölnu pa s 5:3.

Srečanje nepozabnih vtisov

Prvi vtisi s Štjaka so bili tako množični, da bi bilo vsako še tako navdušeno opisanje brezbarvno. Se danes se mi zdi skorajda neverjetno, s kakšno ljubeznijo smo se pozdravljale delegatke s severa in juga, z vzhoda in zahoda. Bilo je, ko da smo se sestale znanke, ki nas je kruta usoda za dolga leta ločila. »Od kod ste? Kako delate pri vas?« smo se spraševale in izmenjavale izkušnje. Z največjo ljubeznivostjo pa smo pozdravile delegatke glavnega odbora SPZZ Slovenije, tovarišici Angelo Ocepelj in Heleno Puhar.

Konferenca je začela z delom 2. februarja okoli 10 ure. Največji doživljaj je bil zame govor tov. Oceplove. Ko je govorila o izkoriščevalski jugoslovanski črnišnji in o izdajalski begunski vladi, je bilo v dvorani tako tiho, da bi si slisali, če bi šivanka padla, saj smo Primorce, ki smo dolga leta čakale odrešenja od stare Jugoslavije, šele takrat spoznale pravo podobo skorumpirane države. Govorila pa nam je tudi o KP, ki je edina začela z oboroženim odporom in o našem skupnem boju, s katerim bomo podprle vsiljeno mejo med nami. Na konferenci je podala tov. Helena Puharjeva se organizacijski referat, Katja Rupena pa je poročala o delu organizacije SPZZ na Primorskem. Zatem se je začela diskusija, ki je pokazala, da so primorske žene že takrat dobira poznane vse probleme in da so delale že na vseh področjih. Referati in diskusija so pokazali, da bo treba še mnogo trpljenja, in da bo prav žena tista, ki bo morala največ doprinesiti, bodisi da bo žrtvovala svoja najdražja, bodisi z lastnim delom. Vsa diskusija je bila zelo stvarna, brez obljub, brez olepšavanja.

Slovenka Darinka Piščanec iz Trsta, ki so jo Nemci pozneje zverinski ubili, je prikazala, pod kako težkimi pogoji delajo žene v Trstu in koliko bojev in trzavih škrih žrtve bo še treba za svobodo Trsta. Frankova mama iz Celja je govorila o nemških občinah, ki jih je okupator ustanovljal, da bi zavajal ljudstvo: »Nočem nemških občin! Zivelo bomo brez pošte in riža!«

Mnogo so žene diskutirale tudi o ustanavljanju partizanskih šol. Prvo pobudo za njih je dal tov. Karelj, ki je bil 14. septembra na Mašunu, ko je rekel, da moramo takoj, pa čeprav v najtežjih pogojih, začeti s partizanskimi šolami, ker bo tudi okupator začel s slovenskimi šolami, da bi preslepil ljudstvo, ki je tako željno slovenskih šol. Že po tem navodilu smo začele s prvimi pripravami, natančneje navodila pa sta nam pozneje prinesla tov. Zdešar in tov. Mara Samsova in na Štjaku so se že videli uspehi našega dela.

Tudi o dopisništvu je bilo mnogo govora, saj je tokrat v vsakem odboru ena zanj odgovarjala. Pod besedo dopisništvo smo takrat razumele vse vrste pisemnih izdelkov, med njimi tudi pesmi in igrice, ki so jih žene pisale z veliko vnemo.

Ob koncu konference je bil izvoljen prvi Pokrajinski odbor SPZZ na čelu s tov. Katjo, ki jo je CK KPS poslal, da vzpostavi na Primorskem žensko organizacijo.

Dan smo zaključile s kulturno prireditvijo, iz katere sem si zapomnila predvsem odmev iz »Hiapca Jerneja«, ki so ga igrale tovarišice iz Podrage in kolo v jugoslovanskih narodnih nošah, ki ga je pisala skupina iz Pivke.

Ponoči in prihodnje jutro se je velika večina delegat z nepozabnimi vtisi in novimi pobudami za delo vračala na svoje domove, le članice novoizvoljenega Pokrajinskega odbora smo se sestale še na prvo sejo, kjer smo iz pobud, ki jih je dala konferenca, izoblikovale sklepe za naše nadaljnje delo. Mnogo smo govorile predvsem o prosvetnem delu med ženami, ki so stale zaradi množičnega odhoda moških v partizane pred vedno novimi nalogami. Dogovorile smo se tudi za pomoč žena pri spomladanski mobilizaciji, za praznovanje 8. marca, za ustanavljanje šol, za pomoč tiskarni »Slavniki«, predvsem pa za enotno delo naše organizacije po vsej Primorski.

Takoj po vrnitvi v svoja okrožja smo začele uresničevati sklepe in reči moram, da so uspehi presegli vsako pričakovanje.

Prvikrat 8. marec na Primorskem

Prva množična akcija, ki smo jo izvajale v Brkinih pa tudi drugod, je bila proslava 8. marca. Žene po vseh taktih se niso poznale pomena 8. marca. Čutili so se počastene, da je posvečen napredni borbeni ženi poseben praznik in iz tega dne so napravile res praznik. Počedile so hiše, ponekod so jih celo pobelile, svečano so se oblekle in tudi kosilo je bilo praznično. Pionirji so pisali materam pisma, jim pomagali pri delu in jim pridelili zvečer skromne, toda toliko bolj prisrčne prireditve. Žene pa so povsod bogato naborovale terenu. Najmogočnejša odhovaroval vojsko, ki je bila na akcija za 8. marec pa je bila množična obdaritev bolnišnic. Na prvi seji Pokrajinskega odbora smo določile, da bodo okrožja, ki so bliže stare jugoslovanske meje kot Pivka, Brkini, Istra, Krast in Trst obdarila bolnišnice VII. korpusa, ostala okrožja pa bolnišnice IX. korpusa. Darila vseh okrožij za

Srečanje nepozabnih vtisov

Prvi vtisi s Štjaka so bili tako množični, da bi bilo vsako še tako navdušeno opisanje brezbarvno. Se danes se mi zdi skorajda neverjetno, s kakšno ljubeznijo smo se pozdravljale delegatke s severa in juga, z vzhoda in zahoda. Bilo je, ko da smo se sestale znanke, ki nas je kruta usoda za dolga leta ločila. »Od kod ste? Kako delate pri vas?« smo se spraševale in izmenjavale izkušnje. Z največjo ljubeznivostjo pa smo pozdravile delegatke glavnega odbora SPZZ Slovenije, tovarišici Angelo Ocepelj in Heleno Puhar.

Konferenca je začela z delom 2. februarja okoli 10 ure. Največji doživljaj je bil zame govor tov. Oceplove. Ko je govorila o izkoriščevalski jugoslovanski črnišnji in o izdajalski begunski vladi, je bilo v dvorani tako tiho, da bi si slisali, če bi šivanka padla, saj smo Primorce, ki smo dolga leta čakale odrešenja od stare Jugoslavije, šele takrat spoznale pravo podobo skorumpirane države. Govorila pa nam je tudi o KP, ki je edina začela z oboroženim odporom in o našem skupnem boju, s katerim bomo podprle vsiljeno mejo med nami. Na konferenci je podala tov. Helena Puharjeva se organizacijski referat, Katja Rupena pa je poročala o delu organizacije SPZZ na Primorskem. Zatem se je začela diskusija, ki je pokazala, da so primorske žene že takrat dobira poznane vse probleme in da so delale že na vseh področjih. Referati in diskusija so pokazali, da bo treba še mnogo trpljenja, in da bo prav žena tista, ki bo morala največ doprinesiti, bodisi da bo žrtvovala svoja najdražja, bodisi z lastnim delom. Vsa diskusija je bila zelo stvarna, brez obljub, brez olepšavanja.

Mnogo so žene diskutirale tudi o ustanavljanju partizanskih šol. Prvo pobudo za njih je dal tov. Karelj, ki je bil 14. septembra na Mašunu, ko je rekel, da moramo takoj, pa čeprav v najtežjih pogojih, začeti s partizanskimi šolami, ker bo tudi okupator začel s slovenskimi šolami, da bi preslepil ljudstvo, ki je tako željno slovenskih šol. Že po tem navodilu smo začele s prvimi pripravami, natančneje navodila pa sta nam pozneje prinesla tov. Zdešar in tov. Mara Samsova in na Štjaku so se že videli uspehi našega dela.

Tudi o dopisništvu je bilo mnogo govora, saj je tokrat v vsakem odboru ena zanj odgovarjala. Pod besedo dopisništvo smo takrat razumele vse vrste pisemnih izdelkov, med njimi tudi pesmi in igrice, ki so jih žene pisale z veliko vnemo.

Ob koncu konference je bil izvoljen prvi Pokrajinski odbor SPZZ na čelu s tov. Katjo, ki jo je CK KPS poslal, da vzpostavi na Primorskem žensko organizacijo.

Dan smo zaključile s kulturno prireditvijo, iz katere sem si zapomnila predvsem odmev iz »Hiapca Jerneja«, ki so ga igrale tovarišice iz Podrage in kolo v jugoslovanskih narodnih nošah, ki ga je pisala skupina iz Pivke.

Ponoči in prihodnje jutro se je velika večina delegat z nepozabnimi vtisi in novimi pobudami za delo vračala na svoje domove, le članice novoizvoljenega Pokrajinskega odbora smo se sestale še na prvo sejo, kjer smo iz pobud, ki jih je dala konferenca, izoblikovale sklepe za naše nadaljnje delo. Mnogo smo govorile predvsem o prosvetnem delu med ženami, ki so stale zaradi množičnega odhoda moških v partizane pred vedno novimi nalogami. Dogovorile smo se tudi za pomoč žena pri spomladanski mobilizaciji, za praznovanje 8. marca, za ustanavljanje šol, za pomoč tiskarni »Slavniki«, predvsem pa za enotno delo naše organizacije po vsej Primorski.

Takoj po vrnitvi v svoja okrožja smo začele uresničevati sklepe in reči moram, da so uspehi presegli vsako pričakovanje.

Prva množična akcija, ki smo jo izvajale v Brkinih pa tudi drugod, je bila proslava 8. marca. Žene po vseh taktih se niso poznale pomena 8. marca. Čutili so se počastene, da je posvečen napredni borbeni ženi poseben praznik in iz tega dne so napravile res praznik. Počedile so hiše, ponekod so jih celo pobelile, svečano so se oblekle in tudi kosilo je bilo praznično. Pionirji so pisali materam pisma, jim pomagali pri delu in jim pridelili zvečer skromne, toda toliko bolj prisrčne prireditve. Žene pa so povsod bogato naborovale terenu. Najmogočnejša odhovaroval vojsko, ki je bila na akcija za 8. marec pa je bila množična obdaritev bolnišnic. Na prvi seji Pokrajinskega odbora smo določile, da bodo okrožja, ki so bliže stare jugoslovanske meje kot Pivka, Brkini, Istra, Krast in Trst obdarila bolnišnice VII. korpusa, ostala okrožja pa bolnišnice IX. korpusa. Darila vseh okrožij za

BRUNO FRANK

H

C

I

ROMAN

57